

accent

LAGLIGT KNARK?

Accent tar pulsen på legaliseringsdebatten och reder ut begreppen

UNGA PROTESTERAR

I Köpenhamn har unga fått nog av de vuxnas drickande

I FOKUS:
HÄR FINNS
IOGT I
VÄRLDEN

ALKOVÅLD I NYA GUINEA

Stort reportage från ett land där försäljningen
av alkohol helt stoppats i perioder

SÄLJ MILJONLOTTERIET OCH TJÄNA PENGAR ÅT DIN FÖRENING!

FÖRVERKLIGAR DRÖMMAR

www.miljonlotteriet.se/forening

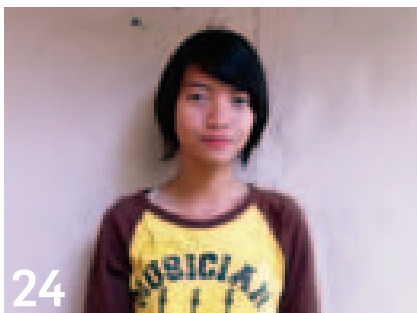
14 Legalisering? På kort tid har debatten om narkotika förändrats i Sverige. Plötsligt hörs krav på legalisering från alla möjliga håll. Accent reder ut diskussionen.

22 Barnen protesterar. I Köpenhamns medelklassförorter har barnen tröttnat på föräldrarnas drickande och protesterar på gator och torg.

26 Bildreportage. I Papua Nya Guinea ställer alkoholen till med så mycket elände att myndigheterna tidvis förbjöd all försäljning.

24 Brev från världens barn. Inför den stora insamlingen till Världens Barn bad Accent barn från IOGT-NTO-rörelsens projekt skriva brev till oss.

36 Sverigeresan. Turen har kommit till Gotlands distrikt. Den här gången följer vi med på en spännande fossilvandring på Ihre strand!

Mildare narkotikadomar efter utslag i HD | 6

Högsta Domstolen har genom en dom i juni ändrat praxis för hur långa straff som ska utdömas vid narkotikabrott. Följden kommer att bli mildare domar.

Kamp mot alkoholreklamen | 10

IOGT-NTO:s motsvarighet i Estland kämpar för att få till ett förbud mot alkoholreklam i landet.

Piteå kommun anmälda efter besparingar | 12

Enligt socialtjänstlagen ska alla som behöver hjälp med sitt missbruk få det. I Piteå har kommunen börjat prioritera vissa grupper av kostnadsskäl. Nu har de anmälts till socialstyrelsen.

Dags rusta för knarkdebatten | 4

LEDARE Debatten om Sveriges framtida narkotikapolitik håller på att vakna till liv och Pierre Andersson är rädd att IOGT-NTO inte riktigt har den beredskap som krävs.

Botten av bryggarna | 42

FÖRBUNDSORDFÖRANDEN Anna Carlstedt har varit på festival som sponsras av alkoholfri öl. På plats fanns förstås bara starköl att köpa.

+ Kultur | 38

+ Korsord | 46

OMSLAGSBILD
Jonas Gratzner

FOTO: MATHIAS LÖVSTRÖM

Chefredaktören.

Pierre Andersson

Nu kommer kraven på legalisering.

Rusta för knarkdebatt

Sverige har alla partier länge varit överens om en restriktiv linje i narkotikapolitiken. Kanske har det invagat människor i en falsk trygghet – för under ytan har det bubblat rejält de senaste åren.

Diskussionen om avkriminalisering och rent av legalisering av cannabis är här. Sprutbytesdebatten fortsätter. På det internationella planet ifrågasätts FN:s narkotikakonventioner allt oftare.

I debatten blir ofta alla som är på den restriktiva sidan tillskrivna rent människofientliga åsikter. Som att vi helst av allt bara vill jaga narkomaner med våld och polis. Den liberala sidan håller tvärtom på att skaffa sig monopol på att värna människan och ta hand om missbrukarna. Så kan vi inte ha det.

Att göra narkotika mer tillgängligt och accepterat är inte att värna människan. Att bara jaga narkomaner med polis är inte heller att värna människan. Alla repressiva åtgärder måste balanseras med en generös inställning till behandling – och där är vi tyvärr inte idag.

IOGT-NTO har länge fokuserat på alkoholpolitik. Med all rätt. Men nu är det dags att mobilisera och läsa på, knarkdebatten är på väg vare sig vi vill ha den eller inte.

■ ■ ■

Nu går vår reporter Joanna Wågström vidare mot nya äventyr. Redaktionen tackar för tiden som varit och önskar lycka till!

Insändare.

SKRIV TILL OSS på accent@iogt.se
eller Box 12825, 112 97 Stockholm

Laglig alkoholreklam?

■ Fick mig tillsänt en flädig, flersidig broschyr där jag erbjuds att köpa förstklassiga viner från en firma vid namn The Wine Company. Den inleddes käckt med "Hej Gunilla, njuter du då och då av ett gott glas vin hemma?" Nej, så f-n jag gör.

Jag är medlem i IOGT-NTO och tycker att dylik reklam är bedräglig. När det gäller telefonförsäljning är jag ansluten till NIX, och slipper därmed de flesta försäljare – men detta! Hur kan man värja sig?

Enligt brevet har man många fördelar att erbjuda: "Du kan välja mellan ett stort utbud av viner från väl ansedda vinodlare. Vi levererar dina viner direkt hem till dig." Jag undrar om det verkligen är lagligt att

skicka reklam för alkohol till någon som definitivt aldrig befattat sig med dylika företag?

Jag har skickat tillbaka svarskuvertet med en arg uppmaning att inte trakassera mig igen!

VÄNLIGEN, GUNILLA WIKSTRÖM

SVAR: Vad vi kan förstå är det fullt lagligt att skicka reklam adresserad till dig som privatperson, även när det gäller alkohol. Du kan dock höra av dig till SPAR, Statens Personadressregister, och be dem spärra din adress för direktreklam. Deras adress är Skatteverket SPAR, 171 94 Solna.

PIERRE ANDERSSON, CHEFREDAKTÖR

FOTO: ALEX DOMANSKI SCANPIX

Dalai lama ett dåligt föredöme

■ I Accent nr 4 uttalar sig Dalai lama till förmån för "respekt, omtanke, tillit och vänskap". Det finns därför skäl att framhålla att han i vissa avseenden står för rakt motsatta värden, som livs- och sexualfientlighet, homofobi, kvinnoförakt och totalitarism. Han ser mänskliga begär som något ont, och homosexualitet som "olämpligt beteende". I de tibetanska klostren är nunnorna underordnade munkarna, och Dalai lama utser enväldigt medlemmarna i sin regering. Det är diktatur. Ibland förfaller han till ren cynism, som när han gör gällande att offren för tsunamin har sig själva att skylla! Han omfattar nämligen villfarelsen att olyckor och umbäranden som drabbar människor beror på förkastliga handlingar som de själva har utfört, i detta eller tidigare liv.

LARS TORSTENSSON

Redaktionen. Det är vi som gör Accent.

accent

Accent ges ut av IOGT-NTO.

Pressläggning detta nummer: 9 september
Nästa nummer kommer 21 oktober

Pierre Andersson

Chefredaktör och ansvarig utgivare
08-672 60 51, pierre.andersson@iogt.se

Maria Zaitzewska Rundgren

Featureredaktör, reporter
08-672 60 56, maria.zaitzewska@iogt.se

Joanna Wågström

Nyhetsreporter
08-672 60 50, joanna.wagstrom@iogt.se

Anton Hull & Maria Loohufvud

Pasadena Studio
Layout

Bildbehandling Ola Falk **Korrekturläsning** Gunborg Mellegård **Medverkande detta nummer** Jenny Stadigs, Emma Hanquist, Pelle Olsson, Sven Rosell, Martin Lehmann, Martin Schibbye, Jonas Gratzner **Adress** Accent, Box 12825, 112 97 Stockholm **Telefon** 08-672 60 50 **Fax** 08-672 60 01 **E-post** accent@iogt.se **Webbplats** www.accentmagasin.se **IOGT-NTO:s förbundskansli** Tel: 08-672 60 00, Besöksadress: Gammelgårdsvägen 38, Södra Essingen, Stockholm, www.iogt.se

Prenumeration (225 kr/år) och adressändring 08-672 60 38, prenumeration@iogt.se, fax: 08-672 60 01 **Annonsbokning** Display Umeå, Gunilla Johansson, 090-71 15 04, gunilla.johansson@display-umea.se **Tryck** V-TAB, Vimmerby **Obeställt material** Tidningen svarar inte för insända, obeställda texter och bilder samt förbehåller sig rätten att redigera insänt material. **Lagring** Allt material i tidningen Accent lagras och kan publiceras elektroniskt. Icke anställda måste meddela eventuellt förbehåll mot sådan lagring och publicering.

I princip publiceras inget material med sådant förbehåll. **Taltidning** Accent finns även som gratis taltidning.

TS-kontrollerad upplaga 2010 32 000 ex **ISSN** 0345-0406. Medlem i Sveriges Tidskrifter.

Det blir en vit jul i år!

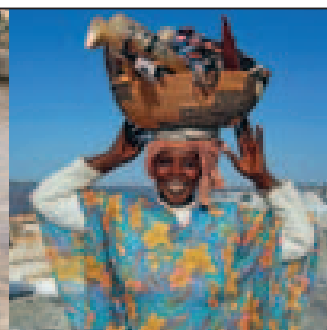
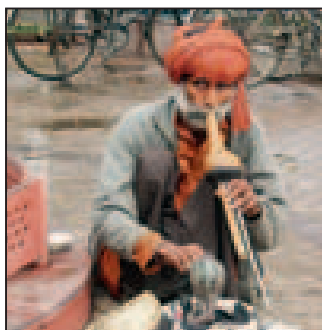
Ni har väl inte glömt att skriva in Vit Jul i årets kalender? För fjärde året i rad kommer vi att jobba med alla barns rätt till en vit jul och den rörelsegemensamma kampanjen Vit Jul. Baka pepparkakor, samla in namnunderskrifter, sälja pins, ringa politiker, skriva insändare, anordna jullovsaktiviteter för barnen, alla kan delta på något sätt!

I början av september skickas en handbok ut till distrikten och läggs ut på iogt.se/vitjul. Kom ihåg att sista datum för att söka aktivitetsstöd är 4 november.

Mer information hittar du i handboken eller på iogt.se/vitjul.

Alla barn har rätt till en vit jul
www.vitjul.se

RESOR VINTERN 2012

INDIEN

17-28 JANUARI

Rundresa där du upplever otrolig prakt, och fantastiska sevärdheter som Taj Mahal och pilgrimsstaden Varanasi. Vi både ser pilgrimerna bada i den heliga floden Ganges och upplever livet i de små byarna på landsbygden. Resan kan avslutas med sol och bad i Goa.

GAMBIA & SENEGAL

9-23 FEBRUARI

En resa där vi kombinerar sol och bad med upplevelser och där vår svensk/gambianska reseledare tar dig med till platser lite bortom turiststråken och till människor i deras vardagliga miljöer. Du får uppleva säregen natur och exotiska miljöer med ett annorlunda djurliv.

Vill du veta mer?

031-26 53 30
soberresor@telia.com
www.soberresor.se

SOBER
RESOR

IOGT-NTO:S VERKSAMHETSFORUM 2011

IOGT-NTO:s Verksamhetsforum är tillfället där du träffar IOGT-NTO:are från hela landet under en inspirerande helg för att lära och umgås. Programmet kommer att innehålla:

- Riskbruk, arbetsliv och alkohol, med. dr Ulric Hermansson, Karolinska Institutet.
- Verksamhet för olika kulturer, Sigrid Söderholm, ordf i lokalförening i Boden.
- Kamratstödet betydelse för IOGT-NTO:s utveckling, forskningsrapport av Stefan Einarsson, Handelshögskolan.
- En drogsamordnares vardag, Lena Nyman, drogsamordnare i Västerås.
- Socialt företagande i Jönköping, Joakim Kihlberg, kassör i lokalförening.
- Vad gör nykteristerna i Riksdagen, Helena Leander, riksdagsledamot (mp).
- Grunderna i prevention, Helena Bergkvist, verksamhetskonsulent IOGT-NTO.

-IOGT-NTO:s portal för ideella uppdrag, Winnie Blom-Jensen, utvecklingskonsulent. Och mycket, mycket mera.

Datum: 11-13 november 2011

Plats: Tollare folkhögskola, Saltsjö-Boo

Kostnad: 1000 kr inkl resa med billigaste färdssätt, enkelrumstillägg 600 kr

Anmälan: senast 21 oktober på www.iogt.se/utbildningar eller 08-672 60 05

Om alkoholen var dyrare skulle vi få friskare barn”

En expertgrupp vid finska institutet för hälsa och välfärd i en rapport till omsorgsminister Maria Guzenina-Richardson.

Svartmaskerade ölbilder i Norge

REKLAM Norges motsvarighet till Sveriges Bryggerier har svartmaskerat alla ölbilder på sin konsumentssida Drikkeglede efter ett beslut av norska Hälsomyndigheten.

I somras beslöt norska Hälsomyndigheten att alla bilder och recensioner av öl på webbsidan Drikkeglede skulle tas bort före 1 augusti. Om beslutet inte följs krävs Bryggeri- och drikkevareforeningen, Brod, som ligger bakom sidan, på 25 000 norska kronor om dagen.

Brod har valt att svartmaskera bilderna istället för att ta bort dem helt, och kallar Hälsomyndighetens beslut för censur. De anser att norska Hälsomyndighetens beslut är otidsenligt och att det snedvrider konkurrensen till förmån för internationella alkoholproducenter.

”Vi beklagar det här, men lovar att slåss vidare för att ändra på ett regelverk som har passerat sitt bäst före-datum”, skriver Brod på Drikkeglede.

JENNY STADIGS

Får inte visas.

FOTO: ISTOCKPHOTO

Mildare straff för narkotikabrott att vänta efter HD-dom

FOTO: LARS FORSSTEDT, SCANPIX

En dom i HD kommer att påverka strafftiden för narkotikabrott i Sverige.

Högsta domstolen, HD, har vänt upp och ner på rådande praxis när det gäller narkotikabrott efter en dom som kom i juni. Tidigare har strafftiden bestämts utifrån mängd och sort narkotika. Men det är fel enligt HD.

NARKOTIKA – För vissa typer av narkotikabrott kommer det att få effekten att strafftiderna blir kortare. Generellt kommer straffen att bli mer differentierade, säger Petter Asp som är professor i straffrätt vid Stockholms universitet.

Tidigare har straffen för narkotikabrott i Sverige på ett rutinartat sätt bestämts utifrån tabeller som bygger på narkotikans farlighet. Det finns exakta

gränser som säger att si och så många gram av en viss drog ger si och så många års fängelse. Våldigt liten hänsyn har tagits till omständigheterna kring brottet.

– Det finns få brott i Sverige där straffet slår i taket så ofta som för narkotikabrott. Man har byggt för mycket på mängd och art och det har blivit en sträng praxis. En konsekvens är att väldigt olikartade fall har bedömts på samma sätt bara för att det varit samma mängd och sort narkotika, säger Petter Asp.

Men i domen som kom i juni slår HD fast att lagstiftningen på området säger att rätten ska ta hänsyn till andra faktorer kring brottet, exempelvis om de inblandade personerna själva har ett missbruk.

– HD säger att man vid bedömningen av straffvärdet på narkotikabrott inte kan göra som man gjort tidigare, och gå bara på mängd och art. Det här avgörandet är väldigt tydligt och måste uppfattas som ett påbud att nu ska straffrätten normaliseras

JOANNA WÅGSTRÖM

Munsprej med cannabis på väg att godkännas i Sverige

LÄKEMEDEL Läkemedelsverket är nära att godkänna en munsprej med cannabis i. Det är inte olagligt med medicinsk cannabis på recept i Sverige, men i dag är det ganska krångligt att få det utskrivet. Läkemedelsverket måste ge specialtillstånd i varje enskilt fall, och då det beviljas är det upp till närmaste apoteket att ordna med en specialimport.

Nu håller dock det här på att ändras, rapporterar Ekot.

Läkemedelsverket är på väg att godkänna en munsprej med cannabis i – det är bara några formaliteter kvar. Munsprejen riktar sig till personer med multipel skleros, som enligt flera rapporter bevisligen blir hjälpta av cannabis, enligt Hans Sjögren på Läkemedelsverket.

Frågan om huruvida narkotiska preparat ska godkännas för medicinskt bruk är helt och hållet upp till Läkemedelsverket, enligt

Ulrik Lindgren, politiskt sakkunnig på socialdepartementet.

– Det är inte en fråga för politiken att på något sätt överpröva eller avgöra, utan blott och bart en professionell bedömning av Läkemedelsverket.

JENNY STADIGS

Nu medicin.

FOTO: ISTOCKPHOTO

Gamla kläder och prylar är populärare än någonsin.

FOTO: ISTOCKPHOTO

IOGT-NTO hjälper Flen starta café för missbrukare

I RÖRELSE Nu öppnar Flens kommun ett nytt dagcafé för missbrukare tillsammans med IOGT-NTO:s kamratstöd. Caféet kommer att ligga i Godsmagasinet. En person från kamratstödet kommer att finnas på plats under dagarna för att bidra med tips, kunskap och erfarenheter. Men också i förhoppning om att få dem som kommer till caféet att vilja besöka IOGT-NTO:s helnyktrare kamratstöd på Storgatan.

– Kommunens café har inget nykterhetskrav. Därför har väl några tyckt att IOGT-NTO inte har något där att göra. Men vi gör gärna ett försök och ser detta som en möjlighet att möta människor som kan ha behov av vårt kamratstöd. Vi hoppas att de kan bli nyktra hos oss, säger Olle Andersson, ordförande i kamratstödsföreningen.

IOGT-NTOs kamratstöd växer stadigt och caféet håller öppet varje dag. Hit kommer en jämn ström av tio till tjugo besökare dagligen.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Helnyktert fika i Flen.

FOTO: ISTOCKPHOTO

Sociala företag hett inom IOGT-NTO

Den 21 september öppnade IOGT-NTO Vännplatsen Second Handbutik. Den är den första i sitt slag i den här delen av Göteborg och förväntningarna är höga. Förutom att man hoppas på kundrusning är tanken att verksamheten ska erbjuda en fristad för den som vill umgås, jobba med möbler eller kläder eller kanske åka på auktion och leta fynd.

I RÖRELSE Den 21 september öppnade IOGT-NTO Vännplatsen Second Handbutik. Den är den första i sitt slag i den här delen av Göteborg och förväntningarna är höga. Förutom att man hoppas på kundrusning är tanken att verksamheten ska erbjuda en fristad för den som vill umgås, jobba med möbler eller kläder eller kanske åka på auktion och leta fynd.

– Vännplatsens främsta syfte är att bli ett väl fungerande socialt företag. Vi har kontakt med kommunen, försäkringskassan och socialen för att på sikt kunna ta in människor som går på lönebidrag. Det kan röra sig om

personer med psykiska funktionshinder eller som vill komma ur ett missbruk, säger initiativtagaren Stefan Ström, som själv kommer att vara anställd på halvtid för att få igång företaget.

Vännplatsen ligger inhytt i en gammal industrilokal i centrala Torlanda och kommer i början att hålla öppet en dag i veckan. Övrig tid ägnas åt att söka och sortera prylar och ta reda på kläder och möbler som skänks.

Stefan Ström berättar att det är första gången som Göteborgs distrikt startar ett socialt företag – och man ser en stor potential i detta.

– Vi är noviser. Men vi åker runt och tittar på liknande verksamheter i exempelvis Stockholm. Möjligheternas Hus i Skarpnäck är ett bra exempel på ett fungerande socialt företag.

Han har gott hopp om att det kommer att gå vägen. Vännplatsen blir den första second-handbutiken i Torlanda. Och man kommer inte att sälja skräp.

– Det är ingen loppis utan här hittar man finare grejer med stil. Vi lägger tonvikt vid 30-, 40- och 50-tal och är ute efter fräscha plagg och möbler, gärna märkesvaror. Kanske blir det lite dyrare, men det är så vi vill ha det. Torlanda är en välmående stadsdel och vi tror att de boende här uppskattar stil, konstaterar Stefan Ström.

Vännplatsen har börjat marknadsföra sig i media och via annonsblad och hoppas också på att bli omskrivna i lokalpressen. Redan nu har människor börjat skänka kläder och möbler.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

13,9%

ökning av försäljningen av det alkoholfria sortimentet på Systembolaget jämfört med förra sommaren.

Bom stoppar färjefyllan

DRUGNEWS Rikspolisstyrelsens rättsavdelning har gett grönt ljus för att få använda alkoholbommar i nykterhetskontroller i landets alla färjelägen. En ny snabbare blåsteknik har tagits fram.

Den nya tekniken med alkoholbommar presenterades vid MHF:s trafikkonferens i Tylösand. Ett känsligt munstycke kan på några sekunder läsa av utandningsluften, och kontrollen går snabbt och rättsäkert. Slumpvisa kontroller som hittills gjorts vid färjor har avslöjat många fler rattfulla än vad som sker i vanliga trafikkontroller av nykterhet.

DRUGNEWS/SL

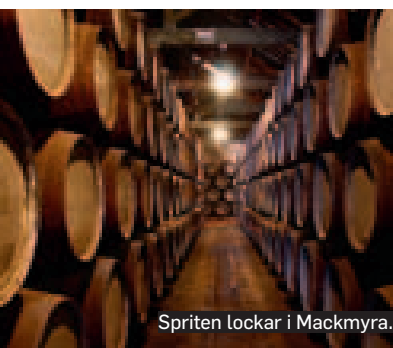

FOTO: ISTOCKPHOTO

Spriten lockar i Mackmyra.

Whisky lockar många turister

ALKOHOL Guidade turer bland whiskytunnor är ett populärt turistmål. Närmare 10 000 personer har besökt Mackmyra whiskys skogslager sedan företaget öppnade för besökare.

Efterfrågan på de guideade gratisturerna har varit så stor att företaget utökat antalet turer till en gång i timmen varje dag, istället för onsdag till söndag som det var tänkt från början.

Whiskylagret skulle ha slagit igen för besökare i slutet på augusti men eftersom så många besökt whiskybyn planerar företaget att fortsätta hålla öppet på helgerna under hösten.

JOANNA WÄGSTRÖM

Nystart på NBV – och fler huvudmän

Efter några turbulenta år med täta byten på ledande poster har NBV en ny ledning på plats sedan i juni. Åke Marcusson är ny förbundsrektor, och tillsammans med nya förbundsordföranden Jonathan Hjort utlovar han en nystart för studieförbundet.

Jonathan Hjort och Åke Marcusson leder NBV

FOTO: PIERRE ANDERSSON

BILDNING Åke Marcusson var tänkt som en tillfällig lösning på chefsposten, något som han själv också var inställd på när han började i januari.

– Ju mer jag kom in i jobbet desto roligare blev det. Ett av mina uppdrag var ju att rekrytera en permanent lösning på posten, men till slut kom jag fram till att jag själv ville ha jobbet. Nu satsar vi på att få en nystart för NBV, utan att för den skull förringa det som gjorts tidigare.

Han menar att den gamla

styrelsen satte en bra plattform och att avdelningarna haft en god utveckling trots turbulensen. Under 2010 rapporterade NBV över 1,1 miljoner studietimmar, ett nytt rekord.

– Men det är inte timmarna som ska vara i fokus längre, säger Åke Marcusson. Nu ska vi använda de resurser vi har för att bidra till att utveckla våra huvudmän.

Huvudmännen har dessutom blivit fler – under senaste förbundsmötet antogs hela sex nya medlemsorganisationer till de 15

som fanns sedan tidigare. Bland de nya finns fyra bosniska organisationer, Tempelriddareorden och Unga Kris.

Jonathan Hjort, ny ordförande för NBV, håller med om att öka antalet studietimmar inte har något egenvärde.

– Det är först om våra medlemsorganisationer kan tillgoda göra sig det som skapas i folkbildningsarbetet som det är relevant att öka volymerna. Vi måste bli bättre på att ta vara på det.

PIERRE ANDERSSON

Sensor kan avslöja knark i drinken

NARKOTIKA Israeliska forskare vid universitet i Tel Aviv har gjort en upptäckt som kan göra kroglivet säkrare. En liten sensor som snabbt och enkelt avslöjar om någon lagt narkotika i ditt glas.

Sensorn kan i dagsläget upptäcka drogerna GHB och Ketamin, som är kända som så kallade våldtäktsdroger. Men den kan än så länge inte upptäcka om det narkotikaklassade läke-

medlet Rohypnol, som kanske är den mest kända våldtäktsdrogen, smugits ner i glaset. Det här rapporterar nyhetsbyrån AFP.

Sensorn fungerar så att en liten droppe av drinken sugas upp och blandas med den kemiska formulan som forskarna, professor Fernando Patolsky och doktor Michael Ioffe, tagit fram. Om det är droger i drinken blir den klara blandningen grumlig. I test-

försöken har sensorn upptäckt drogerna med 100 procents säkerhet.

Forskarna säger till AFP att sensorn kan finnas på marknaden inom ett och ett halvt år och att den då eventuellt kommer att se ut som en vanlig drinkpinne.

JOANNA WÄGSTRÖM

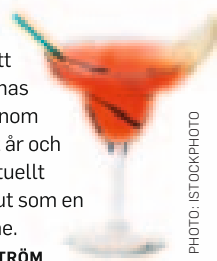

PHOTO: ISTOCKPHOTO

4 av 6 öltält serverade underåriga i UNF-test

I augusti testade UNF om 17-åringar kunde köpa alkohol på Malmöfestivalen. De blev serverade i fyra av sex öltält. "Det är jättetrist. Man kan inte skylla på att det är kaotiskt på en festival – det är snarare så att man borde ha extra koll då", säger testledaren Lovisa Bengtsson.

SERVERING Testet utfördes av tre 17-åringar från UNF Skåne, som provade om de kunde komma in i och bli serverade alkohol i öltälten på Malmöfestivalen. I tre av de sex testade tälten frågade ingen efter legitimation och ungdomarna kunde köpa alkohol, och på ett ställe visade 17-åringen legitimation, men blev insläppt och serverad alkohol ändå. 17-åringarna blev bara nekade alkohol i två av öltälten.

– Jag hade hoppats på bättre resultat, men med tanke på hur dåligt det gick när vi gjorde krogkontroller i höstas så är jag inte

förvånad, säger Lovisa Bengtsson, testledare och ledamot i UNF:s styrelse.

UNF har nu kontaktat tillståndsenheten i Malmö och rapporterat det nedslående resultatet.

– Jag hoppas att det leder till att det blir en skärpning under resten av festivalen och till nästa år.

Planerar ni att göra fler sådana här tester?

– Ja, det är klart. UNF-kongressen har som mål att göra mycket sådant här, och det ligger även med i den lokala arbetsplanen, säger Lovisa Bengtsson.

JENNY STADIGS

”**Det är inte trovärdigt**”

kammaråklagare Zilla Hirsch om att Ola Lindholm förnekar att han medvetet tagit kokain. Analysen av hans urinprov visar spårämnen som bara uppkommer när man tar kokain.

Många knarkbrott på musikfestival

DRUGNEWS Polisen rapporterade 105 personer som besökte musikfestivalen Stockholm All Star Festival på Skeppsholmen i augusti för narkotikabrott. De flesta var i åldrarna 14 till 25 år, över hälften var tidigare okända för polisen.

Polisen inriktade sig särskilt på att tidigt upptäcka och identifiera ungdomar som missbrukar.

– Att vi under denna helg hittade så många som vi inte haft kännedom om tidigare bekräftar våra farhågor att mörkertalet vad gäller narkotikaanvändare fortfarande är mycket stort, säger Citypolisens insatsledare Lennart Karlsson i en kommentar.

Under fredagen som var mer reggaeinspirerad rapporterades cirka 75 personer för olika narkotikabrott och under lördagen 30 personer, trots att det då var betydligt fler besökare.

En tillfällig polisstation hade upprättats nära festivalområdet och över hälften av de rapporterade fick lämna drogtester, analysresultaten kommer senare.

DRUGNEWS/SL

BILDEN

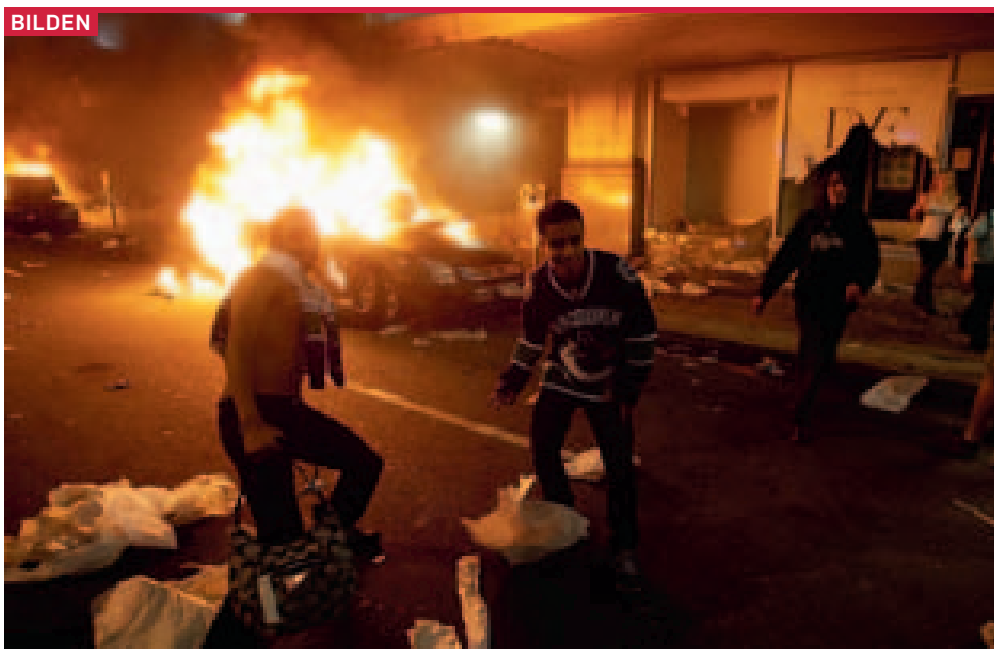
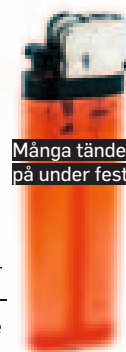

FOTO: RYAN REMIÖRZ, SCANPIX

Med alkohol som bränsle. Efter kravallerna i Vancouver i juni har nu en utredning tittat på orsakerna. "Alkoholen blev ett bränsle för de som var inställda på förstörelse", säger John Furlong, en av utredarna. "Resultatet blev en pinsam mardröm som chockade både staden och hela landet."

Många tände på under festival

FOTO: ISTOCKPHOTO

KOMMENTAREN

Jag har inga svar

En sak som jag ofta förundras över är att så många människor verkar veta exakt vad som är lösningen på olika saker. Vad som är rätt och fel och vilken väg vi ska gå.

Exempelvis i det här numret av Accent har jag gjort ett reportage om debatten som på senare tid uppstått kring narkotikapolitiken. Där den ena sidan är säker på att förbudet mot narkotika ställer till problem, medan den andra sidan är säker på att förbudet mot narkotika minskar problemen.

Båda sidorna är säkra på sin sak. Men hur kan de vara det?

Hur kan man veta att det blir bättre om vi avkriminaliserar bruket av narkotika? Hur kan man veta att förbudet mot att knarka får färre personer att prova droger?

Jag vet inte. Själv har jag ingen aning.

FOTO: MATHIAS LÖVSTRÖM

Joanna Wågström

Men ovanstående är bara ett exempel. Jag möter ständigt människor som är så säkra i sina uppfattningar. De liksom vet att de har rätt. Ibland avundas jag deras säkerhet. Ibland tänker jag att de måste vara otroligt naiva som inte ens har förstått att de egentligen inte vet någonting.

Själv har jag aldrig vetat så mycket som när jag var tretton år. Då hade jag alla svaren och alla andra, som inte tyckte som jag, hade fel.

Men nu, ju äldre jag blir desto mindre vet jag. Och ju mer jag lär mig om en sak desto mindre kan jag.

Det här är min sista kommentar i Accent. I alla fall vad jag vet just nu. Jag har bestämt mig för att gå vidare till ett nytt jobb som lokalredaktör för dagstidningen Arbetarbladet i Gävle. Det ska bli kul med nya utmaningar och nya ämnen att bevaka. Samtidigt känns det vemodigt att sluta på Accent.

Hur som helst så är jag tacksam för den här tiden, för allt jag har lärt mig och de erfarenheter jag tar med mig. Och vem vet? Vi kanske hörs igen!

JOANNA WÅGSTRÖM
REPORTER PÅ ACCENT

FOTO: ISTOCKPHOTO (BILDEN ÄR ETT MONTAGE)

123 timmar alkoholreklam mellan januari och oktober i estländsk teve.

Kamp mot alkoholreklam i Estland

IOGT-NTO:s motsvarighet i Estland kräver mot den ökande alkoholreklamen. Bland annat lämnade organisationen in runt 50 ansökaner mot reklam under förra året. Målet är att få till ett totalt förbud mot alkoholreklam i landet.

REKLAM – Vi har länge försökt dra politikernas uppmärksamhet till att alkoholreklam ökar alkoholkonsumtionen, framför allt hos unga, säger Lauri Beekmann, ordförande för Estonian

Temperance Union, AVE, som är Estlands motsvarighet till IOGT-NTO.

Estland har i dag den sjätte högsta alkoholkonsumtionen i världen, enligt WHO. Samtidigt ökar volymen av alkoholreklam i landet. Från januari till oktober 2010 visades exempelvis 123 timmar alkoholreklam i estniska tv-kanaler, enligt Lauri Beekmann.

Nyligen avslag den estniska regeringen ett förslag från ett oppositionsparti som gick ut på ett totalförbud mot alkoholreklam i tv, radio och utomhus. Det finns dock redan ett förbud mot alkoholreklam i tv och radio mellan klockan sju på morgonen och nio på kvällen, och Lauri Beekmann har gott hopp om att ett totalförbud trots allt

kommer att införas inom överskådlig framtid.

– Alkohol jämförs allt mer med tobak och hur den kontrolleras, och det är ju förbjudet med tobaksreklam. Bara det senaste året har det märkts en tydlig skillnad i politikernas synsätt, så jag är optimistisk och tror att vi får ett totalförbud inom fem-tio år.

Men ett problem är att ett totalförbud mot alkoholreklam inte skulle innebära ett stopp för all reklam i praktiken, enligt Lauri Beekmann.

– Alkoholreklamen flyttar till nätet där det inte är så reglerat. Det är olyckligt, och på den här fronten är jag tyvärr inte så optimistisk, säger Lauri Beekmann.

JENNY STADIGS

Ny definition av beroende från amerikanskt läkarförbund

Beroende är en kronisk hjärnsjukdom och inte bara ett beteendeproblem relaterat till för mycket alkohol, narkotika, spel eller sex. Det är grunden i en ny definition av beroende skapad av ett amerikanskt läkarförbund med fokus på beroendesjukdomar.

BEROENDE Det här är första gången som läkarförbundet The

American Society of Addiction Medicine, ASAM, officiellt hävdar att beroende inte bara är relaterat till problematiskt användande av någon substans.

– I grunden är inte beroende bara ett socialt problem eller ett moraliskt problem eller ett kriminellt problem. Det är ett problem i hjärnan vars beteende manifesteras i alla de här andra områdena, säger Michael Miller, ansvarig för framtagandet av den nya definitionen, i ett pressmeddelande.

Enligt den nya definitionen är beroende en primär sjukdom och alltså inte ett resultat av andra orsaker så som emotionella eller

psykiatriska problem. Beroende anses även vara en kronisk sjukdom, vilket innebär att den måste behandlas under hela livet.

Bakgrunden till den nya definitionen är de senaste tjugo årens framsteg inom neurovetenskapen, som visar att beroendesjukdomar leder till förändringar i hjärnan som ersätter hälsosamma beteenden med missbruksbeteenden.

JENNY STADIGS

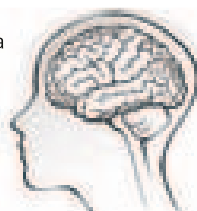

ILLUSTRATION: ISTOCKPHOTO

”
Om fotbollen i Mexiko lever på kokain, måste vi då ta efter dem för att stå oss i konkurrensen? Jag tycker det är bättre att ha ett eget tänkande.”

Bengt Järnhyster, ordförande i IOGT-NTO i Oskarshamn till tidningen Barometern efter att hockeyklubben IK Oskarshamn fått tillstånd att servera alkohol i ishallen.

Så kan event bli lite nyktrare

En ny standard för att genomföra arrangemang på ett hållbart sätt håller just nu på att tas fram. Om IOGT-NTO får sin vilja igenom kommer standarden innehålla krav på hur alkoholserveringen ska gå till vid ett idrottsevenemang eller en konsert.

ETIKETT – Det kan leda till att alkoholkonsumtionen minskar, säger Björn Lindberg på IOGT-NTO.

En ny ISO-standard (se fakta-ruta) som ska innehålla riktlinjer för hur exempelvis ett idrottsevenemang eller en konsert ska arrangeras på ett miljömässigt, ekonomiskt och socialt hållbart sätt håller just nu på att tas fram. Om IOGT-NTO får som det vill kommer det att ställas krav på hur alkoholserveringen ska gå till.

Fakta. ISO-standard.

ISO (International Organization for Standardization) är en organisation som utvecklar internationella standarder inom en rad områden, exempelvis miljö, hållbarhet och kvalitet. Organisationen tar fram riktlinjer hur ett företag ska arbeta för att leva upp till kraven i standarden. De företag som lever upp till ISO-standarderna på sitt område kan certifieras.

ISO består av 162 nationella institut. Det svenska institutet heter Swedish standard institute, SIS.

– Tidigare nämndes bara illegala droger i standarden men vi har skickat in en remiss där vi

lyfter alkoholfrågan, säger Björn Lindberg som är ansvarig för extern finansiering på IOGT-NTO.

IOGT-NTO vill bland annat att barn och unga ska skyddas från alkoholreklam och att hänsyn ska tas till alkoholens sociala påverkan.

– Får vi med alkoholen i skrivningarna måste arrangörerna se över sina rutiner kring alkohol när de arrangerar ett event. Det i förlängningen kan leda till minskad alkoholkonsumtion eller i alla fall en mer kontrollerad hållning, säger Björn Lindberg.

Den svenska SIS-kommittén, Swedish Standard Institute, har godkänt IOGT-NTO:s tillägg. Under hösten ska den internationella kommittén fatta det slutgiltiga beslutet. Helt klar ska den nya ISO-standarderna vara till OS i London 2012.

JOANNA WÄGSTRÖM

Twist om Tollareträd fortsätter

I RÖRELSE Den segdragna tvisten om de fällda träden på Tollare folkhögskola fortsätter. Kommunen var skarp i sin kritik och menade att lindarna omfattades av både biotopskydd och strandskydd.

Nu anmäler Länsstyrelsen i Stockholm Tollare för misstänkt miljörelaterad brottslighet. En åklagare ska bedöma om åtal ska väckas eller inte.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

We lövträd.

FOTO: ISTOCKPHOTO

Farligt jobba för mycket.

FOTO: ISTOCKPHOTO

Mycket arbete kopplat till alkoholmissbruk

FORSKNING Att jobba mycket kan mer än tredubbla risken för alkoholmissbruk hos både kvinnor och män. Det visar en studie från Nya Zeeland.

Risken för alkoholrelaterade problem ökar med 1,8–3,3 gånger om en person jobbar femtio timmar eller mer per vecka, enligt studien.

Studieledaren Sheree Gibb tror att det ökade alkoholmissbruket bland dem som jobbar mycket kan vara ett försök att reducera stressen som jobban- det innebär, skriver AFP. Hon tror även att den sociala kontakten med kollegor kan göra folk mer benägna att missbruka alkohol.

– Individer som jobbar mycket har kanske mer social kontakt med kollegor, och arbetsplatser där långa arbetspass är vanliga kanske har en mer social atmosfär som involverar en högre nivå av alkoholanvändande, säger Sheree Gibb till AFP.

JENNY STADIGS

43,5

... miljarder. Så mycket kostar ohälsan orsakad av alkohol och narkotika varje år enligt en rapport från Statens Folkhälsoinstitut.

Piteå kommun sparar på missbruksvården.

FOTO: ROINE MAGNUSSON / SCANPIX

Piteå kommun granskas av Socialstyrelsen

Prioritera unga människor, sträva efter korta vårdtider och ompröva alla beslut var tredje månad. Så ska Piteå kommun minska kostnaderna för missbruksvård. Nu granskas kommunen av Socialstyrelsen. Strategin kan vara ett brott mot socialtjänstlagen.

MISSBRUKSVÅRD – Hela beslutet andas att man prioriterar ekonomi istället för människoliv, säger Magnus Callmyr, författare och bloggare, som tillsammans med Jimmy Blondin, socialpedagog,

anmält kommunen till Socialstyrelsen.

Socialnämnden i Piteå har dragit över budgeten för vård och behandling av vuxna med 50 procent enligt Socialnämndens ordförande Agnetha Eriksson. I juni beslutade nämnden om en rad åtgärder för att få ordning på ekonomin. Man ska bland annat:

- Prioritera personer under 30 år, eller äldre som har hemmavarande barn när det gäller vård och behandling.

- Ompröva alla beslut om behandling efter tre månader.

- Intagningsstopp och omprövning av samtliga befintliga beslut vid ett stödboende som heter Strandgården.

– Det ger märkliga signaler och är inte i linje med den lagstiftning som finns på området. Exempel-

vis att man inte skulle ha samma rättigheter till behandling om man är över 30 år. Jag undrar om det är förenligt med socialtjänstlagen. Vi vill att Socialstyrelsen ska titta på om de är möjligt att agera på det här sättet, säger Magnus Callmyr.

Socialnämndens ordförande Agnetha Eriksson tillbakavisar dock kritiken.

– Vi kommer att göra individuella bedömningar i varje enskilt fall och de som har behov av vård och behandling kommer självklart att få det, säger hon.

Problemet, enligt henne, är att kommunen har stora kostnader för boende på Strandgården.

– Skillnaden mellan tidigare år och nu är att vi har väldigt många nätter på Strandgården, det är inget behandlingshem, det är ett boende med kamratstöd. Pengarna som skulle vara avsedda för missbruksvård används mer för att lösa en boendesituation det tycker inte jag är rätt, säger hon.

Socialstyrelsen har bestämt sig för att gå vidare med ärendet och har skickat en begäran om yttrande till Piteå kommun. Kommunen ska komma in med ett svar senast den 30 september.

JOANNA WÄGSTRÖM

Pumpen

2011
Årets mest nervkittlande frågetävling, JAAA!

Under en intensiv timme tävlar tusentals deltagare i olika lag runt om i Sverige, i Pumpen. I tävlingen är nästan allt tillåtet för att hitta de rätta svaren... Uppslagsverk, miniräknare, telefoner, webben och vänner är till stor hjälp för att underlätta arbetet. Pumpen är en välkänd prövning inom IOGT-NTO-rörelsen, tävlingen har arrangerats över 45 år!

Boka in torsdagen den 17 november
kl 20.00–21.00

För mer information se www.iogt.se/pumpen

Skapa ditt dreamteam

Vill du påverka din organisation? Då ska du absolut ta på dig ett valberedningsuppdrag. Inget är mer strategiskt viktigt och avgörande för organisationens framtid än det arbete som en valberedning gör! Att skapa ett vinnande lag - ett riktigt dreamteam, som fungerar tillsammans och besitter kompetens och egenskaper som gynnar organisationens utveckling.

Vi inbjuder därför dig som är valberedare till en dag för utbildning, strategisamtal, idé- och erfarenhetsutbyte.

Tid och plats: Lördag 12/11 i Umeå, Söndag 13/11 i Stockholm. Vi startar med kaffe kl 09.30 och avslutar kl 16.30.

Kursavgift: 350 kr inkl resor överstigande 300 kr. Om du åker bil bör du om möjligt samordna resan med fler deltagare. För deltagare från NBV gäller NBVs regler för reseutjämning.

Anmälan: Senast 20/10 behöver vi din anmälan. Anmälan sker via webben, www.iogt.se/utbildningar eller på telefon, 08-672 60 05.

Frågor: Om du har frågor om kursen är du välkommen att kontakta Eva Blomqvist, 08-672 60 31 eller eva.blomqvist@iogt.se

Varmt välkommen med din anmälan!

Ska vi byta grejer med varann?

Inte grejer kanske, men idéer! Du delar med dig av nån och får minst en handfull handfasta tillbaka. Snacka om bra bytesaffär!

Runtom i IOGT-NTO-landet driver vi hundratals små och större projekt för att utveckla IOGT-NTO. Vi vill sprida idéer och erfarenheter från dessa och ge möjlighet att inspireras av varandra.

Välkommen till en av våra tre regionala projektbytdagar 2011!

Umeå 29/11

Tollare 30/11

Wendelsberg 1/12

Mer information och anmälningsformulär hittar du på www.iogt.se/utbildningar. Sista anmälningsdag 6/11.

Tusen nya

Höstens distriktskampanj "Tusen nya" pågår 1–31/10 och målsättningen är att vi ska värva 1000 nya medlemmar till IOGT-NTO. **Inte omöjligt om vi alla hjälps åt!** I kampanjen har alla distrikt chans att vinna eftersom alla "tävlar" mot sig själva. Varje distrikt kämpar mot ett eget värvarmål.

Kontakta din distriktsexpedition för mer information.

Både i Sverige och globalt har det länge funnits en stor enighet kring en restriktiv narkotikapolitik. **Det senaste året har något hänt.** Allt fler ropar efter legalisering – och rösterna kommer från oväntade håll.

TEXT **JOANNA WÄGSTRÖM** ILLUSTRATION **EMMA HANQUIST**

LAGLIGT KNARK?

I hundra år har den internationella överenskommelsen när det gäller narkotika varit att tillgången och användandet ska begränsas.

I världen råder ännu en stor enighet kring den restriktiva narkotikapolitiken. Exempelvis står så gott som alla länder inom FN bakom de narkotikakonventioner som undertecknades på 60-talet som säger att narkotika endast får användas i medicinskt och vetenskapligt syfte.

Men trots att det gått femtio år sedan FN:s narkotikakonvention undertecknades har narkotikaproblemen inte blivit mindre.

Enligt FN:s World drug report använde 210 miljoner människor narkotika 2010, i slutet på nittioalet var det 180 miljoner. Mellan 16 och 38 miljoner är tunga missbrukare och 200 000 människor dör en narkotikarelaterad död varje år.

– Det går inte jättebra men å andra sidan går det inte jättedåligt. För hundra

Legalisering. Oklara lösningar.

En legalisering innebär att det blir lagligt att använda, tillverka och sälja narkotika. Exakt hur det skulle fungera är oklart men förespråkarna lyfter ofta alkoholförsäljningen, där staten reglerar och kontrollerar försäljningen, som en förebild. Just nu diskuteras i huvudsak en legalisering av cannabis. Även om det finns de som förespråkar en legalisering av alla droger.

år sedan när man började reglera narkotikan odlades cirka 30 000 ton opium och i dag odlas cirka 10 000 ton opium. Det är en kraftig minskning och en indikation på att utan narkotikakontrollen skulle vi ha haft en fruktansvärd situation, säger Per Johansson som är generalsekreterare på RNS, Riksorganisationen narkotikafritt samhälle.

Från kontroll till legalisering?

Fram till början på 1900-talet var handeln med och användandet av narkotika oreglerad internationellt. Ett kraftigt ökande opiummissbruk i början på 1900-talet får dock tretton stormakter i världen bland andra USA, Kina och Frankrike att enas om att handeln och användandet av opium och koka måste begränsas. Det första narkotikakontrollfördraget, Internationella opiumkonventionen i Haag, undertecknas 1912. Därmed inleds den internationella restriktiva narkotikapolitiken.

1931 undertecknas den första konventionen i Genève för att minska tillverknings- och regleringen av och reglera handeln med narkotiska preparat.

1948 breddas 1931 års konvention till att omfatta fler droger däribland cannabis.

1961 i New York antar FN:s medlemsländer Allmänna narkotikakonventionen, som gäller än idag. Konventionen begränsar användandet av narkotika till endast medicinska och vetenskapliga ändamål.

1971 breddas antalet kontrollerade droger ytterligare. Fördraget omfattar nu psykoaktiva droger som exempelvis amfetamin, bensodiazepiner och LSD.

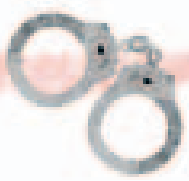
I början på sjuttio-talet fick den restriktiva narkotikapolitiken ett namn då president Richard Nixon valde att kalla USA:s kamp mot den illegala narkotikahandeln för "War on drugs", kriget mot narkotikan. Knarkkriget gick ut på att med hjälp av polis och militär besegra knarkkartellerna och få stopp på smugglingen av narkotika till USA.

I dag, 40 år senare, efter att många odlingar förstörts, människoliv skördats och hundratusentals personer fängslats, har frasen "kriget mot knarket" blivit en av de vanligast förekommande i narkotikadebatten. Att "kriget mot knarket är ett misslyckande" står att läsa så gott som dagligen på tidningars ledarsidor, i blogg-inlägg, debattartiklar och på olika organisationers webbplatser. Kritiken blev mycket synlig i juni 2011 då ett tjugotal framstående personer lade fram en rapport till FN:s generalsekreterare Ban Ki Moon där de krävde

"Antalet tunga missbrukare har ökat med 15 procent på tio år och i dag lider cirka 30 000 personer av ett tungt narkotikamissbruk."

att knarkkriget läggs ner, att cannabis ska legaliseras och att förbudet mot att använda narkotika tas bort.

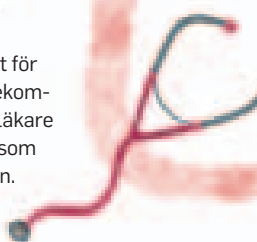
Rapporten "War on drugs" från Global commission on drug policy har undertecknats av bland andra FN:s förre generalsekreterare Kofi Annan, Mexikos före detta president Ernesto Zedillo, nobelprisvinnaren i litteratur Mario Vargas Llosa och Norges före detta utrikesminister Thorvald Stoltenberg.

1976 blir det tillåtet i Holland att röka och inneha upp till fem gram cannabis utan att åtalas.

1973 bildas USA:s narkotikapolis Drug Enforcement Administration, DEA. Myndigheten ansvarar för att upprätthålla USA:s nationella narkotikalagar.

1988 kriminaliserar Sverige eget bruk av narkotika.

1996 blir det lagligt för personer med en rekommendation från en läkare att röka marijuana som medicin i Kalifornien.

I Sverige, som ofta framhålls som ett föregångsland av de som förespråkar en restriktiv narkotikapolitik, är det förhållandevis få personer som testar och använder narkotika jämfört med andra länder. Men antalet tunga missbrukare har ökat med 15 procent på tio år och i dag lider cirka 30 000 personer av ett tungt narkotikamissbruk.

Enligt Alexander Bard, författare och sedan länge narkotikaliberal, är det själva förbudet mot att använda narkotika som leder till att en stor andel av de som provar narkotika i Sverige fastnar i ett tungt missbruk.

– Avskräckningseffekten som vi eftersträvat i Sverige genom att kostsamt hota med polisbatonger har möjligtvis fördröjt drogdebuten med högst ett par år men inte alls förhindrat eller bromsat dess frekvens i övrigt. I Sverige börjar brukandet senare än i andra länder där man

Avkriminalisering. Av bruket.

Innebär att det blir lagligt att använda narkotika. Du kan alltså inte straffas för att du har någon form av narkotika i blodet. Det kan även bli lagligt att ha en liten mängd narkotika för eget bruk i fickan. Men det är fortfarande olagligt att tillverka, sälja och inneha större mängder narkotika.

I Sverige blev det olagligt att bruka narkotika 1988. Tanken var att kriminaliseringen skulle avskräcka unga från att börja använda droger. 1993 skärptes straffet för ringa narkotikabrott, fängelse upp till sex månader fördes in i straffskalan. I och med detta fick polisen rätt att ta blod- och urinprov på personer som misstänktes vara narkotikapåverkade. Syftet var att kunna ingripa tidigt och förhindra att personer fastnar i missbruk.

Han får medhåll av Liberala ungdomsförbundet, LUF, som på sin kongress i somras beslutade att vara för en legalisering av cannabis och att fortsätta verka för att bruket av narkotika ska avkriminaliseras.

– Den främsta anledningen är att vi insett att det är den minst dåliga lösningen. Kriminalisering av droger gör att personer i första hand möts av polisen och inte socialtjänsten och rädslan för att straffas håller människor borta från vård. När det gäller cannabis så står den för en stor del av narkotikaproduktionen i världen. Om cannabis legaliseras kommer de kriminella nätverken att försvagas, säger Adam Cwejman, ordförande i LUF.

Men Per Johansson på RNS tror inte att en liberalare narkotikapolitik skulle vara lösningen på problemen.

– Finns det något exempel på någon person som har blivit anmäld till polisen

"Finns det något exempel på någon person som har blivit anmäld till polisen när de sökt vård för ett missbruk? Nej."

när de sökt vård för ett missbruk? Nej det finns inte. Det skulle vara ett brott mot sekretessen. Allt det där är myter och ursäkter, säger han.

– Dessutom är det naivt att tro att vi skulle få bukt med den illegala narkotikahandeln genom att legalisera cannabis. Vi har en ganska omfattande illegal sprithandel och tobakshandel trots att det är lagligt. Det förekommer eftersom punktskatterna är höga på alkohol och tobak och då blir det intressant att handla med de varorna illegalt. Den illegala narkotikahandeln skulle bara upphöra om vi legaliserade alla droger helt utan reglering. Vi skulle få en enorm spridning av narkotikamissbruk och det skulle bli en undergång av det moderna samhället.

På Frälsningsarméns sociala center vid Hornstull i Stockholm långt borta från FN, ungdomsförbund, antidrogorganisationer och narkotikadebattörer sitter ett tiotal personer och äter frukost. Centret har öppet varje förmiddag och under en dag brukar ett hundratal personer komma förbi för att äta, prata eller låna datorn.

Magnus Eriksson, 48 år, är en av de som besöker centret då och då. Han började röka cannabis som 15-åring.

I augusti 2011 fattar Liberala ungdomsförbundet beslut om att vara för en avkriminalisering av narkotikabruk och en legalisering av cannabis.

I juli 2011 beslutar Bolivia att lämna FN:s narkotikakonventioner på grund av att FN inte gått med på att ändra skrivningarna så att tuggandet av kokablad, en gammal tradition i Bolivia, kan tillåtas i landet.

I mars 2011 hålls det 54:e FN-mötet om narkotika i Wien. Yury Fedotov, FN:s chef för narkotikafrågor, uppmanar medlemsländerna att bemöta missbruk som en sjukdom och inte ett brott.

Hösten 2010 folkomröstas Kalifornien om att legalisera marijuana för nöjesbruk. Förslaget att legalisera cannabis röstas dock ner.

I början på 2000-talet

inleds ett blodigt krig mellan knarkkarteller i Mexiko som slåss om kontrollen över införselrutter till USA. Sedan dess har cirka 40 000 människor dödats i knarkrelaterat våld i landet.

2001 avkriminaliserar Portugal bruket och mindre innehav av narkotika. Landet satsar på vårdinsatser istället för straff för missbrukare.

Februari 2010 öppnar Danmarks första heroinklinik där staten delar ut gratis heroin till heroinmissbrukare som inte blivit hjälpta av andra behandlingar.

I maj 2010 meddelar president Barack Obamas narkotikaadministration att "kriget mot narkotika"-strategin läggs ner. Missbrukare ska få vård istället för att straffas.

– Jag tror inte att det skulle bli någon större skillnad om cannabis vore lagligt. Alla skulle inte börja röka cannabis bara för det. Vad gör det för skillnad om

60 gram cannabis på sig, som han, enligt honom själv, skulle ha för eget bruk.

– De har lagt ner mycket resurser på att få bort cannabis men de kommer ing-

"...det är taskigt för människor som sitter fast i ett missbruk att de ska få på käften för att de tänder på."

jag stjälp i mig en halv flaska vin eller röker en joint? Frågar han och berättar att polisen ibland kontrollerar honom och vännerna när de står utanför Systembolaget.

– Narkotikaspän kommer och ber en vända ut och in på fickorna. Så länge man inte har något på sig är det oftast lugnt. Men det är taskigt för människor som sitter fast i ett missbruk att de ska få på käften för att de tänder på.

Magnus Eriksson har nyligen avtjänat ett kortare fängelsestraff som han dömdes till efter att han greps med ungefär

en vart med det. De för en kamp som de omöjligt kan vinna. Skulle de legalisera det skulle de slippa sådana brott, säger han.

Magnus Eriksson tror däremot inte att fler skulle söka vård för ett missbruk om det vore lagligt att använda droger.

– Det är inget som man tänker på. Behöver man hjälp så söker man det. Det är ingen som kontaktar polisen. Det får de inte göra, säger han och fortsätter:

– Jag tror inte att samhället skulle tjäna på att avkriminalisera bruket eller legalisera cannabis men jag tror inte att man skulle förlora på det heller. ■

FÖR

Legaliseringssidans argument

- **Den restriktiva** narkotikapolitiken har inte lyckats minska narkotikaproblemen i världen.
- **Missbruk är** en sjukdom inte ett brott. Eftersom det är brottsligt att använda narkotika är missbrukare rädda för att söka vård.
- **Att narkotika** är olagligt tvingar missbrukare till en kriminell livsstil.
- **Cannabis är** mindre farligt än både alkohol och tobak som är lagliga droger.
- **Det finns ingen** som har dött av cannabis.
- **Om cannabis** legaliseras kommer handeln bli en vit kontrollerad marknad. Knarkkartellerna kommer att försvagas.
- **En framgångsrik** narkotikapolitik mäts inte i hur många odlingar som förstörs, hur många som sätts i fängelse eller hur få som använder narkotika. En framgångsrik narkotikapolitik mäts i hur lite skador narkotikan orsakar på individer och samhället. Vi borde sikta in oss på att minska skadeverkningarna. Narkotikan kommer ändå aldrig att försvinna.

EMOT

Den restriktiva sidans argument

- **Om vi inte** hade begränsat narkotikan genom lagar och internationell kontroll hade narkotikaproblemen varit mycket större än vad de är i dag.
- **Bruket av narkotika** ska vara kriminellt eftersom det avskräcker unga från att prova narkotika. Polisen har möjlighet att ta drogtest, vilket leder till tidig upptäckt och att personer får hjälp.
- **Ingen missbrukare** som ber om vård anmäls till polisen, det skulle vara ett sekretessbrott.
- **Vi har nog** med problem med våra lagliga droger alkohol och tobak, varför ska vi legalisera fler?
- **Cannabis är skadligt**, speciellt för unga människor. Den senaste forskningen visar att hjärnan slutar utvecklas, en ung persons hjärna blir inte vuxen.
- **Ingen har dött** av en överdos cannabis men personer har dött på grund av att de varit påverkade av cannabis i exempelvis trafikolyckor eller på grund av psykosor.
- **Den illegala** knarkhandeln kommer inte att upphöra om man legaliserar cannabis.
- **Världens länder** och politiska ledare är eniga om den restriktiva narkotikapolitiken. De som vill legalisera droger är en liten klick "flummare" som bara vill få röka sin cannabis lagligt.

År 2001 avkriminaliserades bruk och mindre innehav av narkotika i Portugal. Samtidigt **tredubblades budgeten för vård, behandling och utbildning**. Resultatet är tvetydigt. De narkotikaberoende får mycket bättre hjälp, men antalet som använder narkotika har inte minskat. Dödstalen bland narkomaner har stigit.

TEXT OCH FOTO **PELLE OLSSON**

PORTUGAL: VÅRD ISTÄLLET FÖR FÄNGELSE

För att förstå bakgrunden till de narkotikapolitiska reformerna i Portugal måste man gå tillbaka i historien.

– Fram till 1974 hade vi diktatur i Portugal. Vi var ett stängt samhälle. Ingen reste hit eftersom vårt land hade så dåligt rykte. På den tiden hade vi inga drogproblem, berättar João Goulão.

Han är beroendeläkare och chef för IDT, det statliga institutet för narkotika och narkotikaberoende, och även nationell narkotikasamordnare¹⁾.

– När friheten kom började vi resa utomlands. Vi träffade folk från andra länder. Tusentals soldater återvände från våra afrikanska kolonier som nu blev självständiga – Moçambique, Angola, Guinea-Bissau – med vana att använda marijuana. De tog hit tonvis av det. Att röka marijuana var associerat med frihet. Strax efter kom heroin och även kokain. Våra unga

förstod inte hur farligt det var och antalet heroinnarkomaner ökade snabbt.

João Goulão berättar att 1 procent av befolkningen, runt 100 000 personer, hade ett problematiskt droganvändande i början på 90-talet, mest av heroin. Man såg det främst som ett polisiärt problem medan narkomanvården var dåligt utbyggd. Inte förrän 1986 startade det första statliga behandlingscentret. I övrigt fanns ett fåtal privata kliniker – för dem som hade råd. En opinionsundersökning 1997 visade att narkotikaproblemen var den fråga som bekymrade portugiserna mest. I nästan varje familj fanns det, eller man kände till, någon, som var missbrukare. Aids kom också in och spreds som en präriebrand, bland heroinmissbrukarna. I det läget samlade regeringen nio experter från olika håll för att utarbeta ett förslag på ny drogpolitik. En av de nio var João Goulão.

– Vi föreslog en avkriminalisering för allt innehav och fastställde vilka mängder som gäller för att slippa åtal. Drogberoende är patienter, menade vi. De är folk som behöver hjälp mer än de behöver gå i fängelse.

Visserligen dömdes missbrukare sällan till fängelse, men problemet enligt

Goulão, var att de hamnade i kriminalregistret och att de inte fick vård. Det var samhällets syn på missbrukarna som reformen ville ändra på. Missbrukarna tvekade å sin sida att söka vård av rädsla för att bli anmälda.

– Det går tillbaka till tiden för 1974 då staten var en fiende, säger Goulão. Missbrukarna var rädda att hamna hos polisen, vilket i och för sig var ren inbillning. En läkare skulle aldrig anmäla en patient.

"Drogberoende är patienter, menade vi. De är folk som behöver hjälp."

Nuno Capaz.

Förslaget trädde i kraft 2001. En viktig del av reformen var kraftigt ökade resurser för vård, behandling och utbildning. Utgifterna ökade från ungefär 25 miljoner euro per år i slutet av 90-talet till 75 miljoner 2010.

FN:s narkotikakontrollstyrelse, INCB, inspekterade vid flera tillfällen och kom fram till att åtgärderna var i linje med de

över användning och drogrelaterad död. Se faktaruta.

En viktig ingrediens i den nya politiken är inrättande av "avrättningskommisioner", en slags civila domstolar för alla som gripits av polisen för narkotikaanvändning och mindre innehav.

Nuno Portugal Capaz är sociolog och vice ordförande i kommissionen för Lissabon. Det finns ytterligare 19 i hela landet.

– Om någon åker fast för polisen med narkotika i fickan så tas den personen till stationen, berättar han. Det skrivs en rapport till oss och sedan ska han eller hon infinna sig här. Ofta senast dagen därpå.

De gränser för innehav som gäller för att slippa vanlig rättegång är högst tio dagars förbrukning: 5 gram för hasch, 25 för marijuana (de större mängden beror på att marijuanan i Portugal är av låg kvalitet), 1 gram för heroin och 2 gram för kokain, 10 tabletter eller doser LSD och samma mängd för ecstasy. Försäljning är dock alltid brottsligt.

Kommissionen ska först ta reda på om personen tillhör kategorin narkoman eller tillfällig konsument. För tillfälliga användare utdöms inga sanktioner första gången. Däremot blir det en varning och ett allvarligt samtal om konsekvenserna av fortsatt bruk. Personen blir registrerad internt, men hamnar inte i något offent-

"Det finns inget orsakssamband mellan avkriminalisering och minskade problem."

internationella narkotikakonventionerna eftersom det inte var någon legalisering.

När politiken utvärderades 2009 i en rapport²⁾ av advokaten Glenn Greenwald på uppdrag av det drogliberala Cato Institute i USA, hamnade Portugal i blickpunkten. Greenwalds slutsats var att drogproblemen hade minskat tack vare att narkotikan blivit mer tillåten. Fler länder borde göra samma sak. Budskapet trumrades ut över hela världen och massmedia nappade på kroken. Portugal betraktades plötsligt som ett föregångsland när det gäller narkotikapolitik.

João Goulão håller inte riktigt med om Greenwalds slutsats.

– De goda resultaten, menar João Goulão, beror på hela paketet med utökad vård och prevention. Det finns inget orsakssamband mellan avkriminalisering och minskade problem.

Om man nu ska kalla det minskning. Många fler får vård och färre unga provar narkotika. I övrigt ökar stiger siffrorna

ligt register. Minderåriga under 18 måste ha någon förälder med sig. Det finns ingen undre åldersgräns för att hamna hos kommissionen. Den som åker fast på nytt döms till någon sanktion till exempel böter, samhällstjänst, indraget körkort eller förlorad yrkeslegitimation.

Narkomaner som hamnar inför kommissionen måste redan första gången gå in i vård eller bevisa drogfrihet, i annat fall utdöms sanktioner. Sammantaget har 15 procent av de runt 6000 personer som årligen ställs inför kommissionen fått någon form av straff.

– Det är egentligen inte så stor skillnad jämfört med före reformen, säger Capaz. Det är inte längre ett brott att använda narkotika, men det är olagligt.

– **Många inom polisen** trodde att det skulle bli en stor omvälvning, men det blev det inte, säger João Figueira, kriminalkommissarie på nationella enheten mot narkotikasmuggling. Före lagänd-

Statistik. Portugal och narkotikan

Några data ur Portugals narkotikastatistik sedan drogpolitiken ändrades 2001.

Narkotikarelaterad död enligt rättskemiska undersökningar.

2000	318	2003	152	2006	216
2001	280	2004	156	2007	314
2002	156	2005	219	2008	338

KÄLLA: IDT (Instituto da Droga e da Toxicodependência de Portugal)

Narkotikaanvändning, 15–64 år
Använt någon gång

	2001	2007
Cannabis	7,6%	11,7%
Heroin	<1%	1,1%
Kokain	<1%	1,9%

	2001	2007
15–24 år	12%	15%
15–19 år	11%	9%
20–24 år	14%	22%

KÄLLA: IDT enligt Greenwald-rapporten sidan 14, www.cato.org

15–16 åringar

Använt cannabis någon gång

1999	12%	2003	18%	2009	13%
------	-----	------	-----	------	-----

KÄLLA: ESPAD (The European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs)

15–16 åringar

Använt cannabis senaste månaden

1999	5%	2003	8%	2009	6%
------	----	------	----	------	----

KÄLLA: ESPAD (The European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs)

ringen var det så låga straff för enbart narkotikainnehav att ingen blev anhållen. Det togs fingeravtryck och foto och skrevs en rapport sedan släpptes personen.

Äldre poliser var ofta skeptiska till avkriminaliseringen, men Figueira tror att kritiken har lagt sig. Visserligen missar man lite information vid småhandel jämfört med tidigare eftersom det numera bara sker ett kort förhör.

– Fast vi har aldrig varit så ivriga att ingripa mot smålangare, säger han. En positiv sak är att polisens förståelse för narkomaner och deras problem har ökat. ■

1) João Goulão är dessutom, sedan 2009, ordförande för styrelsen till det europeiska övervakningscentret EMCDDA (ECCN på svenska).

2) Drug Decriminalization in Portugal. Lessons for creating fair and successful drug policies. www.cato.org

Du vet väl att IOGT-NTO även finns på Facebook och Twitter. Följ oss och håll dig uppdaterad.

twitter.com/iogtnto

facebook.com/iogtnto

Till Halloween kommer många föräldrar att köpa både öl och cider.

Till sina tonåringar.

Informationsinsatsen som riktar sig till tonårsföräldrar fortsätter och nu kan du och din förening beställa material i form av flygblad, affischer, dekalerna och broschyrer kostnadsfritt.

Ta kontakt med Helena Bergkvist, 08-672 60 18 eller helena.bergkvist@iogt.se

www.tänkom.nu

Sökes: Bullbakare, nattvandrare och sambainstruktör

Den 2–4 december anordnar vi en utbildning för IOGT-NTO:s distrikt om IOGT-NTO:s portal för ideella uppdrag.

Är ni intresserade? Vill ni prova på att lägga ut uppdrag?

Kontakta: Ella Sjödin, ella.sjodin@iogt.se, 0733-72 62 30 eller Winnie Blom Jensen, winnie.blom-jensen@iogt.se, 0701-90 84 61.

Portalen når du via en widget på www.iogt.se eller www.volontarbyran.org/iogtnto

Plötsligt står alkoholfrågan högt på dagordningen i Danmark. **Ett nätverk tonåringars aktioner har gett vuxenvärlden en rejäl baksmälla.** Överallt diskuteras föräldrarnas roll som förebilder för de ungas alkoholvanor.

TEXT **SVEN ROSELL** FOTO **MARTIN LEHMANN**

UNG PROTEST MOT VUXNAS SUPANDE

Med ett rödvinsglas i handen uppmanar föräldrar sina barn att inte dricka alkohol. Hur trovärdiga är ni vuxna då? Ni ska ju vara förebilder för oss unga? Frågorna ställs av ett nätverk tonåringar i Danmark och de står på agendan i media, på skolor och bland politiker sedan ett par månader.

Nätverket syns och möts på www.youthexplorer.dk. De unga har genomfört spektakulära aktioner som fått stor uppmärksamhet och satt igång en intensiv debatt.

– Föräldrar och vuxna säger åt oss att inte dricka samtidigt som de själva dricker, säger Nina Jensen.

De ungas aktioner har riktat in sig mot vuxenvärldens dubbelmoral. Barn gör som vuxna gör. Om vuxna dricker alkohol ständigt och jämt så kommer även unga att göra det.

– Här i Hörsholm dricks det mest i hela landet, så det är bra att vår kampanj får stor uppmärksamhet, säger kompiserna Tara Freitas.

Hörsholm ligger på Nordsjälland, vid

Öresund norr om Köpenhamn, som är den rikaste delen av Danmark. Villorna ligger i mångmiljonklassen. Området kallas ofta för whiskybältet. Här dricks det mycket och dyr alkohol.

Vi möter en grupp från kampanjen i kyrkan i Kokkedal. I sin predikan påpekar församlingsprästen Sarah Auken att nästan en tredjedel av den vuxna befolkningen på orten har ett riskbruk av alkohol.

– De ungas aktioner får de vuxna att stanna upp och tänka till, berömmar hon.

"Föräldrar och vuxna säger åt oss att inte dricka samtidigt som de själva dricker."

Gruppen från www.youthexplorer.dk svarar med att bjuda på varm korv och förklara för kyrkbesökarna vad de håller på med.

Vid ett tillfälle tågade de unga in till vinhyllorna i en livsmedelsbutik med rödmålade händer. I stället för blod symboliserade det rödvin.

På plakat krävde de unga ett alkoholförbud för alla mellan 35 och 65 år. De lade sig på golvet, men blev utkörda av butiks-

ägaren. Protesten fortsatte på trottoaren utanför i stället.

Aktionen delade vuxenvärlden i två delar. Alldeles för drastiskt, tyckte somliga, medan andra applåderade. Följden blev hur som helst att alkoholen diskuterades i folketinget, media och i TV-soffor.

– All press är god press, säger Siv Hyllested och Louise Konnerup som deltagit i kampanjen sedan starten.

Nog hade de trott att aktionerna skulle få uppmärksamhet lokalt men inte att de skulle bli riksnyheter. En enda dagstidning har varit negativ till kampanjen.

– Aktioner ska vara korta och komma plötsligt annars tröttnar folk, anser Oscar Højsteen, ett av kampanjens ansikten utåt.

Louise, Siv och Oscar ser väldigt nöjda ut. Avsikten var att föräldrar skulle börja fundera över hur deras egna dryckesvanor påverkar barnen och så har det blivit. ■

Att IOGT-NTO är en del av den stora insamlingskampanjen Världens Barn är väl känt nu för tiden. **Men vad går egentligen de insamlade pengarna till?** Accent bad några av barnen och ungdomarna i projekten i Thailand och Tanzania att berätta med egna ord om sin bakgrund och vad de gör nu.

BREV FRÅN VÄRLDENS BARN

"Mina föräldrar bråkade alltid. Vi hade inga pengar och jag kunde inte gå i skolan. En dag tog min mamma mig till Chiang Mai i Thailand. Vi tiggde och sålde blommor och höll oss nära tempelmuren. Vi bodde på en filt under ett myggnät.

När jag var fem var det någon som berättade om VCDF och jag gick dit för att det verkade kul. Jag fick lära mig saker och slapp tigga.

Senare började jag skolan och går nu i högstadiet. Om nu någon läser min historia vill jag berätta att jag tänker satsa på mina studier och göra goda saker när jag har chansen."

**Mee-Year, 12 år
Thailand**

Läs mer. Webben

Berättelserna på de här sidorna är skrivna av barnen själva. Vi har av utrymmesskäl inte kunnat publicera alla brev, och de brev du ser här är kortade. Om du vill kan du gå in på Accents webbplats och läsa alla breven i sin helhet.

www.accentmagasin.se

Om du vill läsa mer om Världens Barn kan du titta på bistand.iogt.se.

"Min pappa drack alltid och det blev ofta bråk hemma. Till slut skilde han sig från min mamma och gifte sig med en ny kvinna. Hon var tyvärr HIV-smittad och fem år senare dog min pappa.

Min mamma gjorde sitt bästa för att ta hand om mig och mina tre syskon. Varje dag gick jag till Mtera-dammen för att fiska, och min mamma sålde mjölk. En dag när jag kom hem hade någon lämnat anmälningsformulär till Upendo yrkesskola på IDYDC och jag registrerade mig.

Nu säljer min mamma alkohol för att jag ska kunna ta mig igenom högstadiet. Livet är hårt i vår familj."

**Vincent Angero
Makala, 17 år
Tanzania**

"Min pappa dog när jag var sju och precis hade börjat skolan. Min mamma säljer alkohol och lyckades på så vis betala för skoluniform och andra basala behov. Vi är sju i familjen, men jag tog mig igenom skolan och blev till slut förskolelärare.

Man tjänar inte mycket pengar på dagis, bara 17500 Tshs (70 SEK) i månaden, och efter en månad gav jag upp.

Under en period blev jag försörjd av min bror som sålde narkotika. Senare fick jag möjligheten att börja på yrkesskolan på IDYDC och går nu andra året här."

**Angelina Ernest
Kusinga, 17 år
Tanzania**

"Idag ska jag berätta om när jag var ung. När min mamma och pappa separerade flyttade jag med min mormor till Thailand och började tigga.

Jag såg att andra barn gick i skolan och ville göra det jag också, men visste att det inte fanns någon chans. Vi sov bredvid vägen, men jag klagade aldrig.

En dag tog en kompis med mig till ett kontor. Där träffade jag massor av barn som studerade och fick chansen att börja själv. Min mormor och min mamma blev väldigt glada.

Nu går jag i fjärde klass och jag bor på VCDF Bra mat, bra liv, och jag behöver inte tigga om pengar."

**Ayo, 12 år
Thailand**

Fakta. Projekten

De pengar IOGT-NTO får genom Världens Barn går bland annat till att stödja projekt i Thailand och Tanzania.

IDYDC (Iringa Development of Youth, Disabled and Children Care) är en gatubarnsorganisation i Iringa, Tanzania, som ser ett tydligt samband mellan alkohol, narkotika och barns utsatthet. Man driver bland annat hem för gatubarn och en yrkesskola.

VCDF (Voluntary Children Development Foundation) arbetar med barn och kvinnor som tagit sig över gränsen till Thailand från Burma och som ofta lever illegalt i landet. Organisationen driver såväl barnhem som uppsökande verksamhet, information och satsningar på att skapa alternativa inkomstkällor till tiggeri och narkotikaförsäljning.

Fakta. Världens barn

Insamligen kulminerar de två första veckorna i oktober. Under dessa veckor kommer Världens Barn också att synas på SVT på olika sätt, bland annat med en insamlingsgala den 14 oktober.

Under årets insamling samverkar Radiohjälpen med tolv organisationer, bland andra IOGT-NTO-rörelsen, Svenska Kyrkan och Röda Korset.

ALKOVÅLD I NYA GUINEA

Kvinnor och barn i Västpapua har länge lidit av **alkoholrelaterat våld både i och utanför hemmet**. För det mesta i tystnad. Men nu har det ökande alkoholmissbruket bland ursprungsbefolkningen fått en grupp kvinnor att sluta tiga och kräva ett alkoholförbud på den indonesiska ön.

TEXT: MARTIN SCHIBBYE FOTO: JONAS GRATZER

Överallt på gatorna sitter stora grupper arbetslösa, alkoholiserade män och kvinnor och väntar på att dagen ska gå.

Det knastriga ljudet från tolvårige Boy Somares radio letar sig ut genom de trasiga fönstren. I mörkret går det knappt att urskilja de nyfikna ansiktena hos ett tjugotal unga pojkar.

Det skulle kunna vara vilken förskola som helst. Men inga föräldrar kommer att hämta barnen. Ingen har heller ansökt om att komma hit. Alla gatubarn på det provisoriska centret i det inre av den indonesiska ön Västpapua har en sak gemensamt: Upplevelser av alkoholism.

– Min pappas drickande fick mig att rymma hemifrån, berättar Boy Somare, vrider kepsen bakochfram och slår sig ner på mattan så att dammet yr.

Barfota gick han fem dagsmarscher från byn i bergen till närmaste stad. Under sin första tid som gatubarn överlevde han genom att stjäla och göra inbrott. Han blev snabbt rekryterad av ett mindre gäng med andra pojkar.

– För att hålla hungern borta började jag dricka och andas in lim på kvällarna, berättar Boy Somare.

Luften utanför barnhemmet är frisk men inte klar. De omgivande bergstopparna släpper aldrig taget om molnen under regnperioden. Så fort skymningen sänker sig suger dalarna åt sig dimman: brunröd jord, varmt och fuktigt.

Den isolerade och bördiga Baliemdalen har odlats av människor i tusentals år men ”upptäcktes” först 1938. Några decennier senare genomförde de första missionärerna den månadslånga vandringen från kusten genom den svårforcerade djungeln för att nå hit. Deras ankomst förändrade allt. En ny Gud, ”civilisation”, investeringar och turister – men också alkohol och droger, hiv, bordeller, skogsskövling och

I en fört till staden Jayyapura har kvinnogruppen Papuan Women Human Rights Network möte. Ett av deras krav för att förbättra kvinnors ställning i samhället är ett alkoholförbud.

palmoljeplantager. Ursprungsbefolkningen kastades in i en världsomspännande urbaniseringsprocess som de fortfarande utkämpar för att bevara sin identitet.

I västerländska resereportage beskrivs dalen ofta som paradisk. Bilder på nakna urinvånare med penisskydd som enda plagg har kommit att representera folkets urtillstånd. Men de exotiska bilderna döljer konsekvenserna av det oskyddade mötet med den moderna världen.

En bit bort i den mörka lokalen sitter centrets föreståndare, papuanen Isac

Boy Somare.

"Missionärerna fick slut på stamkonflikterna. Men alkoholen har skapat en ny typ av våld."

Nya Guinea . En delad ö

Nya Guinea är världens näst största ö. Den västra delen styrs sedan 1960-talet av Indonesien och var tidigare en holländsk koloni. Västra Nya Guineas politiska status avgjordes i en mycket kontroversiell folkomröstning 1969. En kamp för papuansk självständighet har pågått i området sedan mitten av 1960-talet. 2001 antogs en indonesisk lag som gav västra Nya Guinea utvidgat självstyre. Den östra delen av Nya Guinea består av det sedan 1975 självständiga landet Papua Nya Guinea. Det finns ett stort frågetecken runt papuanernas överlevnad. I dagsläget utgör de 40 procent av befolkningen, men inom kort kommer de endast att utgöra 30 procent.

På centret PS Boom i Västpapua får hemlösa barn tak över huvudet, utbildning och kärlek.

Wandikbo. Han är 36 år men ser ut att vara det dubbla. Det var inte länge sedan hans förfäder slogs med varandra i blodiga stamkrig och de förlorande stamledarna fick sina hjärtan uppätta.

– Missionärerna fick slut på stamkonflikterna. Men alkoholen har skapat en ny typ av våld, säger Isac Wandikbo.

När han såg hur stamsamhällets möte med alkohol och arbetslöshet resulterade i att de sociala fibrerna brast, bestämde han sig för att samla in gatubarnen i staden och ge dem en andra chans.

– Vi är ingen rik hjälporganisation, men

vi har ett överflöd av kärlek. De dricker för att de saknar kärleken, tror Isac Wandikbo.

Tillsammans med sin fru har han sedan 2004 tagit emot hemlösa pojkar och flickor på centret som de döpt till PS Boom. Utan stöd av vare sig den indonesiska staten eller någon hjälporganisation håller de barnen vid liv, vänjer dem av vid alkohol och lär dem att läsa och skriva. För att få verksamheten att gå runt föder de uppkäniner och grisar som de sedan säljer, eller äter upp.

– Om de lär sig läsa och skriva har de

en framtid, annars kommer de att få det svårt.

Det tar femtio minuter att ta sig de femhundra åren med flyg framåt i tiden, från Baliemdalen till huvudorten Jayyapura i Västpapua. Halvön var länge en holländsk koloni som annekterades av Indonesien först 1961. Efter en demokratiskt mycket tveksam "folkomröstning" 1969 godkändes detta av FN. Ungefär samtidigt hittades världens största guldfyndighet på ön. Sedan dess har den indonesiska militären slagit ner alla försök till självständighet

"Männen dricker alkohol och fruarna blir halvt ihjälslagna. Men ingen arresteras."

och flyttat in sin egen befolkning vilket skapat stora sociala problem.

I en förort har kvinnogruppen Papuan Women Human Rights Network samlats för möte.

– Vi har lidit av våld både i och utanför hemmet i över fyrtio år. För det mesta i tystnad. Men nu har vi bestämt oss för att det är slut med tigandet, säger Frederika Korin

Kvinnorna som samlats har under de senaste åren upplevt hur fler och fler sökt hjälp undan berusade män och relationsrelaterat våld.

– Männen dricker alkohol och fruarna blir halvt ihjälslagna. Men ingen arresteras. För några år sedan insåg vi att vi inte bara kunde jobba med att rädda drabbade genom brandkårsutryckningar. När kvinnorna väl kom till centret hade de fysiska sårerna redan läkt, berättar Frederika Korin.

De bestämde sig för att trappa upp kampen mot alkoholen och ställa sig i första ledet. Bokstavligen.

– En del av oss kvinnor gick till de kinesiska köpmännen och slog sönder spritflaskorna, berättar Frederika Korin.

Men på dagens möte söker de efter en mer långsiktig lösning. Tillsammans kräver de nu att stadens kommunfullmäktige ska ta tillbaka butikernas tillstånd att sälja alkohol.

– Vi kan inte se alkoholen isolerat, det är en del av en större social tragedi som inbegriper aids, prostitution, och våld mot kvinnor i hemmet, säger Frederika Korin.

Inspirationen till förbudskravet kommer från den andra halvan av ön. I det självständiga Papua Nya Guinea tvingades polisen nyligen besluta om alkoholförbud för att kunna återställa lag och ordning i en av provinserna. Befolkningen fick dricka upp eller sälja av sina lager, där efter slog polisen till för att få bukt med våld och annan kriminalitet.

Men för kvinnorna i Jayyapura handlar förbudet inte bara om att minska våldet. På sikt är det en kamp för överlevnad.

Utan utbildning är det svårt att klara sig i livet. På PS Boom får de före detta gatubarnen lära sig att läsa och skriva.

– Alkoholen används av myndigheter-
na för att bryta sönder och splittra oss.
De sista tio åren varit fruktansvärda för
papuanerna, vårt folk är stressat, splittrat
och nu i minoritet i vårt eget land. Många
har goda skäl att vilja fly verkligheten,
säger Frederika Korin.

Om inget görs tror hon framtiden ser
mörk ut. Under en resa i Australien nylig-
en fick hon se en grupp berusade aborigi-
ner som tagit sin tillflykt till en park. Hon
försökte ta kontakt med dem men utan
att nå fram.

– Den kvällen kände jag verkligen att vi
måste ta tag i frågan om alkoholen, annars
är det snart mina landsmän som sitter
där, minns hon.

Statistiken från grannlandet erbjuder
en skrämmande läsning. Aboriginernas
medellivslängd är till exempel sjutton år
lägre än för befolkningen i övrigt.

Men trots den ökande alkoholismen
hos ursprungsbefolkningen på Papua sak-
nas till skillnad från i Australien både sta-
tistik, forskning och åtgärdsprogram.

Röda korset hade ett program, men
organisationen kastades ut ur Papua av
den indonesiska regeringen efter en kri-
tisk rapport om människorättssituationen.

Själv planerar Frederika Korin därför
att resa tillbaka till Darwin för att se vilka
erfarenheter som finns bland aboriginer.

– Alkoholen dödar papuaner varje dag.
Men ingen tar ett helhetsgrepp om alko-
holsituationen, vi måste göra något snabbt
säger hon.

Redan i dag har papuanerna i övriga
Indonesien ett rykte om sig att vara för-
supna, lata och arbetslösa. Fördomar
florerar om att papuanerna är mer mot-
tagliga för alkohol än andra. Men enligt
kvinnorna hade vilken annan folkgrupp
som helst som hade hamnat i samma situ-
ation fått problem med att många söker
tröst hos alkoholen.

– Det är inte ett kulturellt eller socialt
problem hos oss utan ett politiskt pro-
blem. Vi borde starta hem för missbru-
kare, åtgärdsprogram, stöd till kvinnorna
med makar som dricker, men inget görs,
säger Fredrika Korin.

**"Alkoholen används av myndig-
heterna för att bryta sönder och
splittra oss. De sista tio åren varit
fruktansvärda för papuanerna."**

På centret PS Boom i Västpapua
får hemlösa barn en andra chans.

Tillbaka i Baliemdalen flyter landskapet
runt omkring barnhemmet ut likt en fuk-
tig sydostasiatisk akvarell. Dalens politi-
ker har noterat kvinnorörelsens krav men
hävdar att eftersom det inte finns några
garantier för att våldet skulle upphöra
samtidigt som försäljningen, kan de inte
fatta ett sådant beslut.

Tolvårige Boy Somare tackar sin lyckliga
stjärna för att han kom bort från gatan. Han
vill inte återvända till byn men känner inte
längre något aggr mot sin far utan bara sorg.

Hans dröm är i dag som hos de flesta
i hans ålder att en dag bli fotbollsproffs.

– Ska jag lyckas med det kan jag inte var
alkoholist, säger han med övertygelse i
rösten. ■

Martin Schibbye och Johan Persson fängslade i Etiopien.

Det här repor-
taget gjordes
under försom-
maren av jour-
nalisten Martin
Schibbye. Strax
därefter åkte
han och fotogra-
fen Johan Pers-
son till Etiopien
för att skriva
om konflikterna
som pågår i

landet. De greps den 1 juli och åtalades i
början av september för bland annat ter-
rorbrott. I samband med åtalet flyttades
de båda svenskarna från häktet till ett
fängelse. Vid denna tidnings pressläggning
var datum för rättegång inte klart.

Enligt UD behandlas de väl och får
besök av ambassadtjänstemän en gång i
veckan.

PIERRE ANDERSSON

IOGT-NTO-RÖRELSEN
Internationella Institutet

PG: 90 04 63 - 1
BG: 900-4631

SMS:a "GLOBAL"
till **72970** så
bidrar du med
50 kronor
till IOGT-NTO-rörelsens
internationella arbete

45 kronor går till vårt arbete, 5 kronor är operatörernas avgifter.
Gå in på www.GLOBAL.IOGT.SE eller ring 031- 88 75 40 för mer info.

HÄR FINNS IOGT

Internationella IOGT har sina starkaste fästerna i Norden, men medlemsorganisationer finns över hela världen. Här kan du läsa mer om några av dem.

IOGT startades i USA i närheten av Utica i staten New York 1851. Det var långt från den första nykterhetsorganisationen, men kom att bli den som fick störst spridning internationellt.

Av IOGT i USA återstår bara spillror av den forna organisationen. De starkaste fästena finns i de nordiska länderna, och det är också här (Mölnlycke, Sverige) som huvudkontoret för IOGT International finns sedan några år tillbaka.

Sedan några år är också ordföranden i IOGT International svensk, Sven-Olov Carlsson. Under hans ledning har paraplyorganisationen allt mer riktat in sig på global alkoholpolitik.

– Vid senaste världskongressen togs ett inriktningsbeslut som tydligt fokuserar på vår roll som nätverksbyggare och arbetet med policyfrågor.

– Att WHO under 2010 antog en global alkoholpolicy är ett genomslag i arbetet, menar Sven-Olov Carlsson.

– Alkoholindustrin lade stor kraft på att stoppa den, men även om de fick med en del skrivningar som är tveksamma så är den bra i det stora hela. Och den är särskilt använd-

bar i många utvecklingsländer, där man kommer att få stora alkoholproblem framöver om ingenting görs.

Bland IOGT Internationals

medlemsorganisationer finns både medlemsbaserade organisationer och mer professionellt uppbyggda institut som har ett intresse i alkoholfrågor. De senaste åren har en del nya organisationer tillkommit, främst i Östeuropa.

– Det är framför allt på ungdomsidan, genom det framgångsrika arbetet som den europeiska ungdomsorganisationen Active gör. På internationell nivå slog vi ju samman ungdoms- och vuxenorganisationen för ganska länge sedan, och nu börjar det äntligen ge resultat.

PIERRE ANDERSSON

IOGT USA.

Verksamheten består främst i sociala aktiviteter under året med sommarläger för ungdomar som en höjdpunkt på sommaren. Organisationen har medlemmar främst i nordöst och nordväst. Brukar delta på de internationella världskongresserna och driver en kampanj om nykter idrott.

REACT. Makedonien

Arbetar för barn och ungas rättigheter och för förståelse mellan olika folkslag. Deras aktiviteter ska hjälpa unga att bli starka och aktiva i samhället för att kunna förbättra situationen för unga i landet. Är också medlem i ACTIVE.

JES IOGT.

Guinea-Bissau

Anordnar juniorläger och fritidsaktiviteter för barn och unga i och om kring huvudstaden Bissau. Har spridit idén om drogfria aktiviteter för barn och bidragit till att det finns liknande organisationer i närliggande länder.

I VÄRLDEN IDAG

Nada India Foundation.

Del av det internationella nätverket Nada som använder akupunktur för behandling av drogavvändare. Ger också äldre och ungdomar möjlighet att lära sig datoranvändning och radio.

ITYF. (Indian Temperance Policy Alliance)

Arbetar med barns rättigheter och ungdomars drogfrihet. Är verksamma i 10 delstater med planerar att bli rikstäckande. Samarbetar med Nykterhetsrörelsens Scoutförbund kring kampanjen Living Drug Free.

People Centre for Development and Peace. Kambodja

Arbetar alkoholpolitiskt både på lokal och nationell nivå för att få till stånd en nationell alkoholhagstiftning. Arbetar nerifrån och upp för att få folkligt stöd men har också samarbete med WHO och är medlem i nätverket APAPA (Asia Pacific Alcohol Policy Alliance). Använder sig av radio för att nå allmänheten.

ADIC. Sri Lanka

Är en av de främsta experterna inom förebyggande arbete mot alkohol och tobak i regionen. Arbetar främst med unga och politiker men också med media och vårdpersonal. Bidrog starkt till landets alkoholpolicy. Har inspirerat UNF till tankesmedjan Fake Free.

På kartan hittar du samtliga länder med medlemsorganisationer i IOGT International. Länderna är markerade med blå färg.

Fakta. IOGT International

IOGT International är en paraplyorganisation för 100 medlemsorganisationer i 49 länder som arbetar med nykterhet och alkoholpolitik.

Organisationen har sitt huvudkontor i Sverige och fokuserar främst på att påverka global alkoholpolitik och på att bygga allianser och nätverk inom frågan.

På fossilvandringen på Ihre strand var både medlemmar och utomstående välkomna.

STENKUL PÅ GOTLAND

Gotlands distrikt är Sveriges minsta med bara 380 medlemmar. Ett sätt att försöka bli fler är att anordna roliga aktiviteter där även utomstående är välkomna. **Första lördagen i september** drog förningen i Visby ut på fossilvandring på Ihre strand.

TEXT OCH FOTO **MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN**

Vädargudarna är på vår sida när elva geologiskt intresserade medlemmar och icke-medlemmar den här lördagsmorgonen samlas på Ihre strand på norra Gotland. Ciceron för dagen är paleontologen Sara Eliasson, som till vardags arbetar på Gotlands museum.

Solen får havet att glittra förföriskt och den smala strandremsan lyser kritvit i sensommarljuset. För ovanlighetens skull

är det dessutom vindstill. Fossilvandringen kan börja och vi tar oss en smula osmidigt förbi några utstickande kalkstensklippor (som som vi snart ska få veta kallas för klinttoppar) innan vi landar på själva stranden, som är full av lina stenar i alla upptänkliga former och storlekar. Luften känns varm och behaglig.

Efter en stund stannar Sara till för att ge oss grunderna i Gotlands geologiska his-

toria. Till sin hjälp har hon pedagogiska bilder. Under en intensiv timme proppas vi fulla av matnyttig information som att Gotland bildades för ungefär 440 miljoner år sedan, vilket var under perioden Silur. Gotland är alltså betydligt yngre än fastlandet, som består av urberg. Ön bildades av kalk- och skalpartiklar från olika vattendjur och organismer och består i dag av mägersten, kalksten och revkalksten. Revkalkstenen är det som bildar raukar och klintar, som ofta förknippas med just Gotland.

– Gotland bildades under en relativt kort tidsperiod, ungefär 10 miljoner år, och tjockleken på ön blev ungefär 700 meter. Borrar man djupare hittar man urberg, berättar Sara och pekar ut Ihre strand som mycket intressant ur geolo-

"Jag tycker att det är extra kul när vi får icke-medlemmar till våra aktiviteter."

MONIKA ENGSTRÖM

gisk synvinkel. Stranden är i världsfokus för klimatstudier, eftersom man ur de olika sedimenten tydligt kan utläsa hur klimatet har förändrats över tid. Strandens äldsta delar är runt 430 miljoner gamla.

Tanken svindlar. Tänk att man kan hitta fossiler som är mer än 400 miljoner år gamla här!

Efter en snabb genomgång av vilka fossiler man kan tänkas kunna fynda på stranden, är det fritt fram att börja leta. Näsorna vänds nedåt, några hukar och vänder och vrider på stenar. Det visar sig vara ganska enkelt att hitta fossiler. Snart har var och varannan deltagare en handfull fynd.

– Kolla, det här måste väl vara en rugosakorall, säger Markus Strömbom exalterat och visar fossilen med de karaktäristiska rynkorna för Sara.

Markus är ordförande i Ungdomens Nykterhetsförbund på ön. Han berättar att han alltid varit intresserad av fossiler och har egna samlingar hemma. Till vardags pluggar han ekologiprogrammet, så geologi är helt klart i linje med det han gillar.

Monica Engström Thomsson, föreningsordförande, blir både filosofisk och smått lyrisk av att vandra på stranden.

– Man får verkligen perspektiv på sitt eget lilla liv. Tänk vilken kort tid vi människor har funnits här på jorden, det är bara som ett ögonblick jämfört med de här tidsrymderna. Och tänk vad bra vi är på att förstöra, funderar hon och lyfter på några stenar. Jodå, det är ännu en rugosakorall, eller en "tomteluva" som de ofta kallas på grund av sin lustiga form.

Tre herrar från fastlandet, Torbjörn Nilsson, Anders Ronander och Robert Paulsson, har hittat till den här utflykten av en slump. En gotländsk bekant tipsade och de hakade på, ovetande om att det är IOGT-NTO som arrangerar.

– Det är ett jättebra initiativ och en spännande vandring. Jag tror att alla är

fascinerade av fossiler, oavsett ålder. Visst lärde man sig en del i skolan, men man har ju glömt det mesta. Det här känns verkligen lärorikt och intressant, tycker Torbjörn och får medhåll av sina vänner.

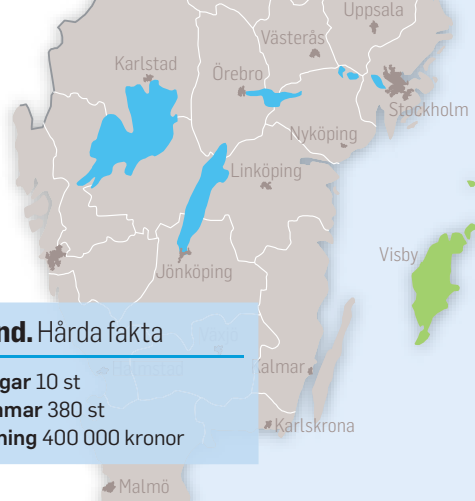
De tre männen, som inte är medlemmar, är en av Visbyföreningens målgrupper.

– Jag tycker att det är extra kul när vi får icke-medlemmar till våra aktiviteter. Förhoppningen är att de får en positiv och oväntad bild av IOGT-NTO och att de söker sig till oss igen. På sikt kanske de också blir medlemmar, säger Monica Engström Thomsson och tillägger att många utifrån har fördomar om nykterhetsrörelsen. Att den är tråkig och något av en sekt.

– Därför känns det bra att anordna sådana här konkreta aktiviteter, som egentligen inte har något med nykterhet att göra, men som kan locka intresserade. Vi försöker göra minst en utåtriktad aktivitet varje höst. Något år har vi haft svampplockning till exempel. Vi marknadsför oss via annonser i lokalpressen och anslag ute på stan.

Efter en kort fikapaus fortsätter fossilletandet. Tabulatkoraller, kedjekoraller och kattskallar visar sig plötsligt bland alla till synes likartade stenar och Sara har fullt upp med att identifiera fynden. Deltagarna lyser upp som barn i en godisbutik när den ena fossilen efter den andra uppenbarar sig. Det är som med svampplockning. Rätt vad det är får man rätt sorts blick.

– Man kommer inte att kunna gå på en gotländsk strand i fortsättningen utan att leta fossiler. Nu när man vet vad man ska titta efter är det svårt att låta bli, konstaterar medlemmen Gunnel Pettersson glatt och traskar tillsammans med maken Lennart i sakta mak tillbaka. Utflykten är över för den här gången. Men med fickorna fulla av fossilfynd kan deltagarna ändå fortsätta att fundera, studera och känna tidens vingslag. ■

Gotland. Hårda fakta

Föreningar 10 st
Medlemmar 380 st
Omsättning 400 000 kronor

HALLÅ DÄR!

Ann-Marie Engström

distriktsordförande på Gotland.

Hur ser medlemsutvecklingen ut i Gotlands distrikt?

– Vi har tyvärr minskat ganska mycket de senaste åren. Många äldre har dött. Men vi har också fått några nya medlemmar. Totalt ligger vi på plus. Vi är i nuläget cirka 380 medlemmar i 10 föreningar. Men bara tre föreningar är aktiva.

Har ni något på gång inför hösten?

– Fokus ligger mycket på att få igång föreningarna och inspirera dem att göra egna grejer. Vi arrangerar exempelvis julauktionen, men det gör vi ju varje år. Vi försöker stödja föreningarna, som känner av medlemstappet. Det är viktigt att få folk att engagera sig. Men det är inte så lätt. Nu vill vi få folk att ställa upp på värvning.

Vilka utmaningar står distriktet inför?

– Att hitta aktiva medlemmar och behålla de vi redan har. Och så värva fler medlemmar förstås. Vi måste försöka hitta en stabil verksamhet som våra medlemmar vill ha. På föreningen Oskars minne har vi exempelvis haft månadsdanser. Då har det kommit många utifrån, vilket är bra. Vi syns i ett positivt och roligt sammanhang och kanske kan vi locka in nya medlemmar via sådana aktiviteter. ■

MISSA INTE!

1 BOK Jonas Gardells
"Har man inget liv så får man köpa sig ett som alla andra". Nej, det här ingen roman, men väl klurigheter och visdomsord att smutta på under de där hålminuterna man har mellan jobb och vardagsslit. Ingen kan som Gardell sätta fingret på livets och vardagens absurditeter. Mannen är ett geni. Rolig, vass och fräck.

2 OPERA Köpings Digitalt Forums fjärde säsong som ser ut att bli den bästa! Det blir bland annat en föreställning från Dramaten, Wagners del 3 och 4 av Ringencykeln. Två föreställningar där Anna Netrebko har ledande roller. Och så Faust den 10 december. För mer info om repertoar och program gå in på www.digitaltforum.se

3 TEATER Cecilia Frodes "En stjärta på himlen" med Riksteatern. Cecilia Frode är egen, rolig, personlig, omåttligt charmig och smått galen i den här bejublade föreställningen som hon själv har skrivit. Hon har turnerat med den tidigare. Nu kommer hon igen med uppförskat material. Lika bra, lika träffsäkert. Turnépremiär i Piteå den 1 september. För turnéplan gå in på www.riksteatern.se

FILM

Annika Nordin som Karin

Maktspel och spännande relationer i Jägarna 2

Jägarna 2
Av Kjell Sundvall
Med Rolf Lassgård, Lo Kauppi och Peter Stormare

FILM Under en älgjakt uppe i Övertorneå försvinner en ung kvinna. Inte spårlöst, för man hittar snart hennes bil med blodspår. Misstankarna faller genast på en ortens halvkriminelle lymmel Jari eftersom hans fingeravtryck finns på bilen. Men han nekar till brott och hävdar att han sett en man komma ur skogen ungefär samtidigt som han befann sig vid kvinnans bil.

Den lokala polisen står handfallen och beslutar sig för att begära hjälp från Stockholm. Erik Bäckström tillkallas,

gestaltad av Rolf Lassgård, trots att han har släktband och traumatiska minnen härifrån. När han går emot ortens egen polismästare Torsten, stöter han på problem. Det är ramberättelsen. Förvisso effektivt berättad om makt, blodsband, en slags vilda-västernmentalitet från de norrländska skogarna och enträget polisarbete.

Men det är inte den som är den mest spännande berättelsen i filmen. Starkast lyser i stället relationerna. Torsten verkar vara en reko kille, men bakom ytan döljer sig en våldsam man som håller sin familj i järngrepp. Det antyds subtilt, men skapar en pirrande obehagskänsla i magen som engagerar och

upprör. Eriks styvson Peter får en nyckelroll i filmen.

Sista halvan av filmen är tätast och bäst. Särskilt mycket älgjakt blir det inte den här gången, men "Jägarna 2" är en mycket värdig och underhållande uppföljare till ettan.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Peter Stormare som Torsten

FOTO: VIKTORIA ENGMAN

BOOK

Frågor om moral och klass

I köket
Monica Ali
Forum

BOOK Det är mycket mat nuförtiden. Mästerkockarna har sedan länge brett ut sig och sina verktyg i tidningar och teve, men inom skönlitteraturen har restaurangmiljön ännu inte hunnit bli hemtam. Monica Alis (Brick Lane, Sommaren i Mamarrosa) nya roman *I köket*, utspelas dock mitt bland kockknivar, laxmousse och ångande diskmaskiner. En underbar miljöbeskrivning som övertygar.

Här blir hotellköket ett vägska, där människor från alla tänkbara platser och samhällsklasser om inte möts, så åtminstone passerar varandra. Ibland för en snabb ordväxling, oftast i ett maktutövande där den starkare utnyttjar den svagare.

I centrum står Gabriel Lightfoot, köksmästare på anrika Imperial Hotel i London. Gabriel är en man som drivs av lika delar ambition och tvivel. Han tror sig snart vara redo att förverkliga sin dröm: att öppna sin egen restaurang, "inte något märkvärdigt. Traditionell fransk mat, men perfekt tillagad". Sedan ska han flytta ihop med sin utmärkta flickvän, och i sinom tid gifta sig och skaffa barn.

Men så hittas den ukrainske städaren Yuri död i restaurangens kylare vilket utlöser ett händelseförlopp som, enligt Gabriels åsikt, står utanför hans kontroll. Han träffar Lena, en ung kvinna som levtt i köket tillsammans

med städaren, och bestämmer sig för att hjälpa henne. Gabriel är ju en renhårig kille med känsla för rätt och fel.

Mötet med Lena blir dock mer än den redan ömtålige kocken klarar att hantera. Han trasslar in sig i förvirrande känslor, rättfärdiganden och undanflykter. Gabriel är en man på väg mot upplösning. Den här romanen innehåller många teman, vilka alla framstår som lika viktiga för författaren.

Här ställs frågor om migration, klass, moral och psykologi. Ambitiöst, men risken är en brist på fördjupning inom de enskilda delarna. Den invändningen känns dock lite snål: Jag tycker att Ali lyckas komponera ihop sina ingredienser till en imponerande anrättning.

RAGNI SVENSSON

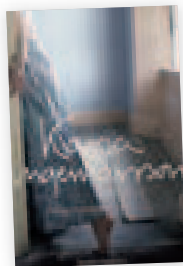
BOOK

Berörande roman om spöken

Någonstans inom oss
Kajsa Ingemarsson
Norstedts

BOOK En höstkväll kliver en kvinna ur sina svindyra, högklackade skor och kastar sig utför stupet vid Fjällgatan i Stockholm. Hennes självmord är tänkt att utgöra slutpunkten på ett liv fyllt av oro och rädsla över att bli övergiven. Men i själva verket blir självmordet början på något nytt. Rebecka tar sig inte hela vägen över till andra sidan utan blir kvar någonstans mellan de levande och de döda. Hon blir ett spöke, med förmåga att följa och se de levande.

Kvar blir Rebeckas förkrossade make Mikael, som inte begriper varför hans framgångsrika och kontrollerade hustru begått självmord. Och först efter sin död blir Rebecka varse om vilket själsligt skruppet liv hon har levt. Hon avgudade sin make, men tordes aldrig visa honom sin kärlek fullt ut. I stället valde hon att avsluta relationen på det mest brutala sätt.

Men som spöke tänker hon göra allt för att finnas kvar vid hans sida och få honom att förstå att de kan fortsätta att vara tillsammans även efter hennes död. Stundtals når hon fram till honom, men allt eftersom tiden går glider han bort allt mer.

Låter det här corny? Fånigt? Det är det inte. "Någonstans inom oss" är en helt fantastisk och originell bok som suger tag från första sidan. Varsamt berättas Rebeckas och Mikael's historia varvat med ett nu tillsammans med änglar och andra spöken som av olika anledningar inte gått vidare. Under berättelsens gång kommer

Rebecka till insikt om vad som fått henne att göra vissa val och att hon måste våga släppa taget om kärleken och gå vidare.

Kajsa Ingemarsson målar upp en rörande och ömsint värld av spöken och änglar. De är alla i högsta grad levande trots att de inte finns nere på jorden. Man blir hänförd och djupt berörd.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

HALLÅ DÄR!

Michaela de la Cour

Aktuell med en designad amulett som ska delas ut av MHF på trafiknykterhetens dag den 29 september.

Varför har du designat ett smycke åt Motormännens helnykterhetsförbund?

– Jag säger bara ja till uppdrag som ligger mig varmt om hjärtat. Jag fick frågan om att designa en honoreringsmedalj och fick blixtnabbt en idé om hur den skulle se ut. Trafiknykterhet är ett viktigt ämne som berör mig djupt.

Är du nykterist?

– Jag var absolutist tills jag var 27 år. I dag dricker jag måttligt och avstår helt från starksprit.

Tyngre droger har jag alltid tagit starkt avstånd ifrån, trots att jag har varit mycket i nöjessvängen där droger är vanliga. Jag har hållit föredrag i skolor mot droger. Många bli provocerade

av min ståndpunkt och att jag inte behöver berusa mig för att ha kul. Men många andra lyssnar på mig och ser att man inte är en torrboll för att man inte gillar droger. Mina föräldrar dricker ingen alkohol och de är bland de roligaste människor jag känner.

Hur skulle du beskriva dina smycken?

– De är svåra att beskriva, för jag jobbar i vitt skilda material. Några smycken är gjorda för att användas på scenen av artister. Eftersom jag har erfarenhet som artist vet jag vad som fungerar. Andra smycken är mer konstnärliga eller bara sådana man blir glad av. Min målgrupp är alla kvinnor; från söta bebisar till gamla tanter och kändisar. Bland annat Britney Spears bär mina smycken, det känns kul!

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Månadens medlem. Med rösten som arbetsredskap.

För IOGT-NTO-medlemmen Solgerd Isalv finns inga alternativ. Hon är kompromisslös i sin vilja att ägna sig åt det som hon älskar mest – musik, skådespeleri och sång. Sedan drygt två år arbetar hon heltid som opera-sångerska i Tyskland.

Solgerd Isalv

Vid första anblicken är det svårt att ta in att Solgerd Isalv är operasångerska. Inte nog med att hon har ett namn som för tankarna till ett sprött skogsrå. Hon är dessutom ung, snygg, nätt och tuff. Bilden av den högbornade primadonnan krackelerar. Kvar står en driven yrkeskvinna med en brinnande ambition att arbeta och utvecklas som operasångerska. Och hon har trots sin ringa ålder redan kommit en bra bit på vägen. Sedan ett par år jobbar hon i olika projekt, mestadels i Tyskland, där hon för närvarande har sin hemvist.

– Det är trångt på de svenska scenerna, så vi har en enorm export av operasångare. Att jag bor och arbetar i Tyskland beror mest på att jag inte har fått chansen i Sverige. Men Tyskland har också över hundra operahus och operaintresset är stort. Vanligt folk läser sina klassiker och går gärna på opera. Deras kulturarv förvaltas väl. Så det finns ganska många jobb att söka, konstaterar Solgerd.

Tyskland och Berlin har blivit som ett andra hem, berättar hon. Som ung reste hon ofta till Tyskland och hon har lärt sig språket. Man kan också säga att karriären började i Tyskland. 2009 vann hon en tävling, där första priset var huvudrollen i "The Rape of Lucretia" av Benjamin Britten. Efter det har det rullat på.

Solgerd utexaminerades från Högskolan för scen och musik 2008. Men valet att bli operasångerska var inte självklart.

– Jag har alltid sysslat med klassisk musik. Redan som fyraåring spelade jag fiol och jag visste att jag kunde sjunga. Men efter gymnasiet var jag mer inne på att plugga naturvetenskap, för att få ett ordentligt yrke. Samtidigt sökte jag och kom in på en musikutbildning, men var ändå inne på att göra akademisk karriär. 2005 var jag på Verbier Festival&Academy i Schweiz och det var där jag bestämde mig för att satsa på musiken fullt ut. Det har jag aldrig ångrat, säger Solgerd.

Hon sitter tyst en stund. Utanför caféet där vi sitter strilar ett trööstlöst sensommarregn. Solgerd har den här morgonen kommit från Öland, där hon har tillbringat sin sommarledighet, men också sjungit en del nyskriven musik. Nu är hon på väg till Dalararna. I september styr hon åter kosan mot Berlin. Där ska hon sjunga "Carmen". I vinter sjunger hon Olga i "Eugen Onegin" i Vasa. I höst har hon dessutom blivit antagen till en tävling i Schweiz. Hur får hon ihop det?

– Arbetssituationen är väldigt speciell och ganska egocentrisk. Man är ensam mycket och är ofta på resande fot. Man jobbar på udda tider och får inte stressa. Man måste hålla sig frisk, äta rätt, motionera och undvika högljudna miljöer.

Eftersom jag är nykterist, så behöver jag ju inte offra alkoholen, det är bra. Jag försöker leva så normalt som möjligt, men det är ju ett faktum att min kropp är mitt arbetsredskap. Jag måste sköta

om mig, säger Solgerd, som medger att hon mest umgås med människor i kultursvängen. Hon menar att man ofta vänder ut och in på sig själv på scen och att det är skönt att prata med dem som lever samma sorts liv och som förstår.

– Även om det här är ett krävande yrke, så är det också enormt berikande. För mig är det en livsstil som genomsyrar hela min tillvaro. En del tycker att jag skulle kunna utöva musiken som en kvalificerad hobby. Men nej. Jag vill verkligen arbeta som operasångerska, även om konkurrensen är stenhård.

Solgerd beskriver en värld där man på tio provsjungningar kanske får ett ja. Man måste vara hårdhudad och inte ta ett nej personligt. Men det kostar på.

– Bland det svåraste med jobbet är att jag hela tiden måste tro på mig själv och måste tycka att jag är bra. Annars fungerar det inte. Det finns väldigt små marginaler att ha en dålig dag.

Pengar att tjäna finns i branschen, särskilt för de största stjärnorna. Men där är inte Solgerd ännu. Hon har så hon precis klarar sig. Eftersom hon är frilans disponerar hon sin egen tid. Dagarna ägnas

"Även om det här är ett krävande yrke, så är det också enormt berikande."

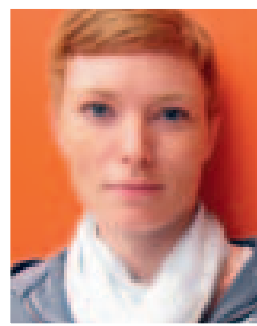
åt långsiktig planering, marknadsföring, att gå på provsjungningar, sköta korrespondens, boka resor och hotell. Och så öva förstås. Minst ett par timmar per dag ägnas åt sången, ibland tillsammans med en sångpedagog.

Inför föreställningar handlar det om att plugga in rollen, tolka den, tidsepoken och sammanhanget, kanske gå hos en språkcoach för uttalets skull, samt i ett senare skede öva med pianist, orkester och ensemble. Under dessa långa och mödosamma processer måste hon samtidigt hålla sig frisk och i form. Det uppnås bland annat genom att regelbundet utöva yoga.

Solgerd är mezzosopran. Det innebär att hon tilldelas stora roller, men sällan huvudroller. Det kan handla om att gestalta en ung pojke, en amma eller en syster.

– Det är ofta intressanta roller med klös i, starka kvinnoporträtt, vilket passar mig bra. Jag är en färgstark person som syns och tar plats. Men det är tyvärr inte alltid populärt på operahuset, som ibland gör mer politiska val än de rätta. Jag har en personlighet som "skaver" hos vissa, men det är jag stolt över i dag. Förra året gjorde jag allt för att passa in i mallen och blev bara sämre och sämre. Nu vågar jag stå jag för den jag är.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

ÅLDER: 29
BOR: I BERLIN I EN ANDRA-HANDSLÄGENHET. FÖDD OCH UPPVUXEN I RÅNÄÄ I NORRBOTTEN.
FAMILJ: SINGEL
IOGT-NTO-MEDLEM SEDAN: BARNSBEN. MIN FAMILJ VAR MED I IOGT-NTO, SÅ JAG FÖLJDE MED AV BARA FARTEN.

Förbundsordföranden. Anna Carlstedt

Gammaldags. Anna Carlstedt om hur starköl känns förlegat.

Botten av bryggarna

Ni vet väl vad bryggarna alltid säger? Hur exempelvis Sveriges Bryggerier alltid framhåller att "öl är inte till för att berusa sig, öl är matkultur" och "vi skulle aldrig ha en marknadsföring som vänder sig till ungdomar!" Mot bakgrund av dessa ständiga uttalanden skulle man ju kunna välkomna initiativet på en av Sveriges största musikfestivaler under sommaren som gick, nämligen Way Out West i Göteborg. Vill man möta svenska ungdomar i sitt rätta element så är den festivalen da shit.

Det inser bryggarna, som sett till att Norrlands Guld Alkoholfri blivit festivalens huvudsponsor. Så bra, kan man tänka spontant: "Norrlands Guld tycker att öl är kultur, och nykterhet är trendigt, alltså måste öl inte innehålla alkohol". Hela festivalområdet är skyltat med Norrlands Guld Alkoholfri. Företaget har dragit dit discjockeys, mysiga tält att hänga i, berg av profilprodukter. Men någon alkoholfri öl går inte att få tag i. Vi är många som försöker, även från media, men alkoholfri öl finns inte att uppbringa. Norrlands Guld personal ser mest generad ut, och försö-

ker förklara att "vi hade lite alkoholfri öl nå'nstans. Före festivalen, tror jag...".

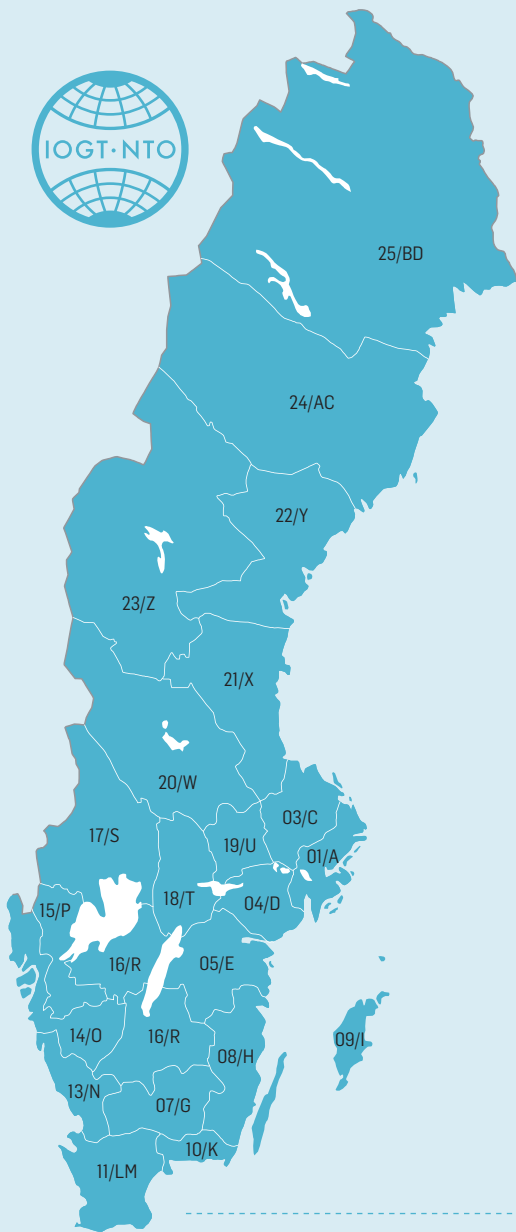
Vad som däremot finns är starköl. Överallt. I inhägnade områden där man måste vara 18 för att komma in. De flesta som går på festivalen är mellan 13 och 17 år. Budskapet till dem är hur tydligt som helst: "Skynda er att bli 18 år. Då får ni också komma in på de coola ställena på festivalen, och dricka riktig öl". Men budskapet gick inte hem. Det man såg var nämligen coola, nyktra ungdomar som var där för musiken, och pinsamma, packade medelålders vuxna som gjorde bort sig.

Bland alla cyniska tilltag vi sett från alkoholindustrins sida måste detta vara ett bottenapp. Om man skall se något komiskt i det hela, så är det väl att de inte ens fattar att de går miste om en bra affär: Andra märken säljer som bara tusan av sin alkoholfria öl, som dessutom är riktigt god. De har fattat galoppen: Det finns ingen likhetstecken längre mellan alkohol och god öl. När World Scout Jam-boree gick av stapeln i Skåne i somras,

med 40 000 unga scouter från hela världen, var det första gången som hela det arrangemanget var alkoholfritt. Det gick alldeles utmärkt. Det irländska pubtältet (!) sålde tusentals liter alkoholfri öl. Men på Way Out West var det tydligen omöjligt att få till. Sveriges Bryggerier skulle kanske behöva gå en kurs om trender. Under årets Almedalsvecka i Visby fanns ingen aktör från alkoholindustrin med på listan "hetast i Almedalen". Det gjorde däremot IOGT-NTO och vår systerorganisation KRIS, som övrigt vann utmärkelsen. Och när YouGov nyligen gjorde sin stora undersökning av vilka varumärken som växer snabbast i Sverige så fanns inte heller någon från alkoholindustrin på den listan. IOGT-NTO däremot, vi har ett av Sveriges snabbast klättrande varumärken.

Starköl känns sååååå 2010. Att festa nyktert är däremot glödhet.

Anna Carlstedt

Här finns IOGT-NTO

STOCKHOLM, 01/A

Kontaktperson: Kajsa Elveberg
08-21 37 51, 0707-78 70 03

UPPSALA, 03/C

Kontaktperson: Mona Örjes
018-12 14 86, 0733-83 83 42

SÖDERMANLAND, 04/D

Kontaktperson: Micael Söderström,
0155-28 15 40, 070-770 99 57

ÖSTERGÖTLAND, 05/E

Kontaktperson: Ulf Zetterström,
013-10 40 40, 073-383 83 39

JÖNKÖPING, 06/F

Kontaktperson: Tomas Nylén,
036-12 07 10, 073-056 44 88

KRONOBERG, 07/G

Kontaktperson: Anders Karlman, 073-271 76 04

KALMAR, 08/H

Kontaktperson: Jashar Gashi, ordförande,
073-271 77 20

GOTLAND, 09/I

Kontaktperson: Monica Engström-Thomsson,
0498-21 50 43, 070-190 84 34

BLEKINGE, 10/K

Christer Karlsson, Pia Marcolin,
0457-157 11, 0733 - 83 83 31

SKÅNE, 11/LM

Kontaktperson: Peter Tuvegård,
040-611 51 15, 070-190 84 05

HALLAND, 13/N

Kontaktperson: Leif Arne Gustavsson
0346-164 90, 0703-777 187

GÖTEBORG OCH BOHUSLÄN, 14/O

Kontaktperson: Malin Westergren (föräldraledig),
vik Daniel Carlyd, 031-77 57 860

ÄLVSBERG, 15/P

Kontaktperson: Anneli Simu Gunnarsson,
Ola Österlund (föräldraledig), vik Elin Martinsson
033-10 32 72, 076-84 28 283

SKARABORG, 16/R

Kontaktperson: Petra Berghäll, 0500-48 34 13

VÄRMLAND, 17/S

Kontaktperson: Monica Ståhl, ordförande,
054-18 77 72, 073-040 16 09

ÖREBRO, 18/T

Kontaktperson: Per Holm
019-13 85 65, 019 -611 58 14

VÄSTMANLAND, 19/U

Kontaktperson: Per-Erik Lundberg, ordförande,
070-395 96 10

DALARNA, 20/W

Kontaktperson: Krister Broberg, ordförande,
0243-8510 5, 073-511 46 13

GÄVLEBORG, 21/X

Kontaktperson: Krister Lundgren, ordförande,
0650-14791, 0738-17 72 34

VÄSTERNORRLAND, 22/Y

Kontaktperson: Mats Löw (Medelpad), Ingela
Sjöberg (Härnösand)
0660-175 95, 076-135 85 86, 070-284 88 21

JÄMTLAND, 23/Z

Kontaktperson: Charlotte Henriksson
063-13 20 45

VÄSTERBOTTEN, 24/A

Kontaktperson: Inger Malmén, 0730-45 90 90

NORRBOTTEN, 25/BD

Kontaktperson: Anna-Lena Gröhn
073-0911 767

Värva en medlem!

Värvarens personnr

MEDLEMSLÖFTE

Som medlem i IOGT-NTO lovar jag att arbeta för ett bättre samhälle utifrån IOGT-NTO-rörelsens grundsatser och program.

Därmed lovar jag att leva helnyktert, det vill säga att ej använda alkoholdrycker med högre alkoholhalt än 2,25 volymprocent, narkotika eller andra gifter med berusande effekt.

IOGT-NTO är ansvarigt för behandlingen av de personuppgifter som du lämnar i samband med din medlemsansökan. Personuppgifterna kommer IOGT-NTO att använda för att föra medlemsregister och behandlas inom ramen för IOGT-NTO:s verksamhet. De kan också komma att överlämnas för behandling till annan part som IOGT-NTO har ett avtal med, exempelvis för administration av medlemsavgifter eller för erbjudanden om tjänster och produkter till dig som medlem.

IOGT-NTO är angelägen om att de personuppgifter som registreras är riktiga. För att ge dig som medlem bästa möjliga service är det därför viktigt att du meddelar oss eventuella förändringar. Du kan när som helst skicka en skriftlig begäran till oss om information om vilka personuppgifter om dig som behandlas.

Vill du inte att dina personuppgifter överlämnas till annan för exempelvis marknadsföringsändamål är du välkommen att skriftligen anmäla detta till oss.

Jag står bakom IOGT-NTO:s medlemslöfte och vill bli medlem

Jag godkänner att IOGT-NTO sparar och hanterar mina personuppgifter.

Namnteckning *

Förnamn *

Efternamn *

Gatuadress *

Postnummer *

Ort *

Personnr (10 siffror) *

Telefonnr

E-postadress

Eventuellt önskad förening

* Obligatoriska uppgifter.

Skicka in talongen till IOGT-NTO, Box 12825, 112 97 Stockholm

IOGT-NTO INFORMERAR

www.iogt.se • www.sobernet.nu • 08-672 60 05 • info@iogt.se

BLIR DET EN VIT JUL I ÅR?

IOGT-NTO arrangerar tillsammans med UNF, Junis och NSF även i år kampanjen Vit Jul. Kampanjen handlar om att uppmärksamma att alla barn och ungdomar har rätt till en vit jul, det vill säga en jul där det inte konsumeras alkohol i deras närhet. Kampanjens hemsida finns på www.vitjul.se.

SÖK PENGAR TILL VIT JUL-ARRANGEMANG

En viktig del av Vit Jul är att under julhelgen arrangera barn- och ungdomsverksamhet för jullovslediga. Det är främst föreningar och kårer inom IOGT-NTO-rörelsen som ansvarar för att arrangera detta. Det är nu hög tid att planera vad ni ska göra i er förening! Det finns pengar att söka för att arrangera jullovsaktiviteter. I början av september kommer det att finnas mer information i en handbok som går att ladda hem på www.iogt.se/vitjul. Här ansöker du också om pengar. Kom ihåg att sista ansökningsdatum är 4 november.

Engagera fler genom ideella uppdrag

Den 2-4 december arrangeras en utbildning på Tollare folkhögskola om IOGT-NTO:s nya portal för ideella uppdrag. Genom den nya portalen ska det bli enklare för distrikten att nå ut till både nya och gamla medlemmar som vill engagera sig och delta i aktiviteter. Utbildningen är ett bra tillfälle att lära sig hur portalen kan användas för att engagera fler och utveckla just ert distrikt. För anmälan och information, kontakta: Ella Sjödin: ella.sjodin@iogt.se 0733-72 62 30, eller Winnie Blom-Jensen: winnie.blom-jensen@iogt.se 0701-90 84 61. Portalen finner du på www.volontarbyran.org/iogtnto eller via www.iogt.se.

Minns narkotikans offer

Den 1 november arrangerar IOGT-NTO tillsammans med flera andra organisationer återigen en ljusmanifestation till minnet av narkotikans offer. Det är dags att börja planera detta arrangemang redan nu. Mer information finns på www.iogt.se/ljusmanifestation.

Tänk om Halloween

Inför årets Halloweenfirande fortsätter vi med vår antilangningsinsats Tänk om. Vill ni hjälpa till att sprida budskapet till fler? Hör av dig till Helena Bergkvist på 08-672 60 18 eller helena.bergkvist@iogt.se.

Intresserad av alkoholpolitik?

Bli folkrörelselobbyist och följ med till Bryssel den 6-8 december!

Under tre dagar i Bryssel får du möjlighet att träffa politiker, organisationer och andra aktörer som på olika sätt arbetar med alkoholfrågan inom EU. IOGT-NTO står för resa, boende och mat. Flera pass kommer att hållas på engelska. Vi vänder oss främst till dig som tidigare inte deltagit på våra folkrörelselobbyistresor till Bryssel. För att anmäla ditt intresse skriver du ett mejl eller brev och berättar varför du vill delta, vad som intresserar dig alkoholpolitiskt och hur du har tänkt använda dina kunskaper från resan när du kommer hem. OBS! Vi vill ha din ansökan före den 14 oktober! För frågor eller ansökan, kontakta: Ella Sjödin, verksamhetskonsulent EU-frågor ella.sjodin@iogt.se 08-6726230, 0733-726230

Kom igång med värvning!

Vill ditt distrikt eller förening komma igång med värvning? Vi kommer gärna och hjälper er att komma igång! Kontakta Robert Lindh, 0733-72 62 19 eller Winnie Blom-Jensen 0701-90 84 61 och boka.

Ska vi byta grejer med varann?

Har du en bra projektidé och vill få ytterligare några av andra kloka personer? Anmäl dig till våra dagar för idébyte: Umeå 29/11, Tollare, Saltsjö-Boo 30/11 eller Wendelsberg, Mölnlycke 1/12. Du är med på den samling som ligger närmast dig.

Välkommen till Förebygg.nu 16-17 november 2011 i Göteborg!

Förebygg.nu är konferensen för alla som jobbar med främjande eller förebyggande arbete inom tobak/alkohol eller andra droger. Verksamhetsfolk och forskare möts, politiker och proffs träffar ideella och världen blir lite bättre efter varje Förebygg.nu-konferens. Information på www.forebygg.nu.

Anmäl ert lag till Pumpen nu!

Den 17 november är det dags för årets upplaga av frågetävlingen Pumpen. Anmäl er senast den 24 oktober. För mer info se www.iogt.se/pumpen.

UTBILDNINGAR 2011

Anmälningar till alla utbildningar görs på hemsidan www.iogt.se.

Vill du veta mer om innehållet eller har du andra frågor, se hemsidan, mejla info@iogt.se eller ring 08-672 60 05.

I kurskostnaden ingår (om inget annat anges) resa med billigaste färdssätt, mat samt övernattning i dubbelrum om kursen varar flera dagar.

Finansiera dina projektidéer

För dig som behöver verktyg för att finansiera din projektidé. Vi utgår från den lilla, lokala projektiden, konkretiserar den, lär oss om olika finansieringsvägar och lär dig att skriva en tydlig och säljande projektansökan.

NÄR OCH VAR: 21–22 oktober i Mölnlycke

KOSTNAD: 1 000 kr inkl resa, mat boende i dubbelrum

ANMÄLAN: via www.iogt.se/utbildningar eller 08-672 60 05 senast 30 september.

Skapa ditt dream team

Ta på dig ett valberedningsuppdrag. Inget är mer strategiskt viktigt och avgörande för organisationens framtid än det arbete som en valberedning gör.

NÄR OCH VAR: 12 november i Umeå och 13 november i Saltsjö-Boo

KOSTNAD: Kursen kostar 350 kr inklusive resor överstigande 300 kr.

ANMÄLAN: via www.iogt.se/utbildningar eller 08-672 60 05 senast 20 oktober.

Verksamhetsforum

Verksamhetsforum är tillfället där du träffar IOGT-NTO:are från hela landet under en inspirerande helg för att lära och umgås. Du kommer att kunna ta del av och delta i föreläsningar och samtal i olika alkoholpolitiska teman, socialt företagande, förebyggande och internationellt arbete. Det finns också tid för samtal och erfarenhetsutbyte med andra deltagare. Verksamhetsforum är ett tillfälle att fylla på dina batterier och ge dig ny energi i föreningsarbetet.

NÄR OCH VAR: 11–13 november i Saltsjö-Boo

KOSTNAD: 1 000 kr inkl resa, mat boende i dubbelrum

ANMÄLAN: via www.iogt.se/utbildningar eller 08-672 60 05 senast 21 oktober.

Idédag om IOGT-NTO:s sociala företag

Ett socialt företag inom IOGT-NTO är ett företag som skapar delaktighet utifrån vars och ens förutsättningar, återinvesterar vinsten och är fristående från offentlig verksamhet. Representeranter för några av företagen kommer att informera om sin verksamhet och hur de startade upp sin verksamhet, vad som var deras drivkraft. Tid kommer att finnas för diskussion, frågor och idéutbyte.

NÄR OCH VAR: 14 oktober i Stockholm

KOSTNAD: 350 kr inkl resa och mat
ANMÄLAN: via www.iogt.se/utbildningar eller 08-672 60 05 senast 28 september.

Tack!

Till alla som skickat in sin e-postadress och mobilnummer till Medlemsservice. Det gör att vi får ett ännu bättre register och kan ge dig snabb information. Det finns fortfarande chansen att skicka in, om du missat det tidigare. Mejla medlemsservice@iogt.se

Kalendarium 2011

September

24–25 Regional distriktsstyrelsekonferens södra Sverige, Värnamo

24–25 Regional distriktsstyrelsekonferens Mellansverige, Saltsjö-Boo

24–25 Regional distriktsstyrelsekonferens norra Sverige, Umeå

27–28 Krets-/föreningskonsulentsamling, Saltsjö-Boo

30 Sista dag för ansökan om projektbidrag för föreningar och kretsar

30–2/10 Kontaktmannaträff för kamratstödsledare, Flen

30–2/10 NBV:s förbunds dagar

9–16/10 Insamling till stöd för Världens barn

Oktober

9/9–16 Insamling till stöd för Världens barn

1–31 Våra Gårdars satsning KALAS-Bra – Inspiration till kalas för alla åldrar i våra lokaler

8–9 Våra Gårdars regionala inspirationsdagar på fyra platser i landet

13 Mentorsutbildning sociala företag, Stockholm

14 Idébyttardag sociala företag, Stockholm

15–31/10 Antilångningsinsatsen Tänk om, inför Halloween

21 Accent nr 8 kommer ut

21–22 Finansiera och förverkliga din projektidé, Mölnlycke

21–22 Trollbind din publik! Retorikkurs, Mölnlycke

22–23 Våra Gårdars regionala inspirationsdagar på fyra platser i landet

24 Sista anmälan av lag till frågetävlingen Pumpen, se www.iogt.se/pumpen

November

1 Ljusmanifestation till minne av narkotikans offer

11–13 Verksamhetsforum, Stockholm

12–13 Våra Gårdars Film- och Idédagar (preliminärt)

12 Valberedningsutbildning norra Sverige, Umeå

13 Valberedningsutbildning södra Sverige, Saltsjö-Boo

16–17 Förebygg.nu – mäsas och seminarier om förebyggande arbete

17 Frågetävlingen Pumpen, se www.iogt.se/pumpen

18 Accent nr 9 kommer ut

25 Internationella dagen mot våld mot kvinnor

2–26 Distriktsstudieledarsamling, Stockholm

29 Ska vi byta grejer med varann? Norra Sverige, Umeå

30 Ska vi byta grejer med varann? Mellansverige, Saltsjö-Boo

December

1 Internationella HIV/Aids-dagen

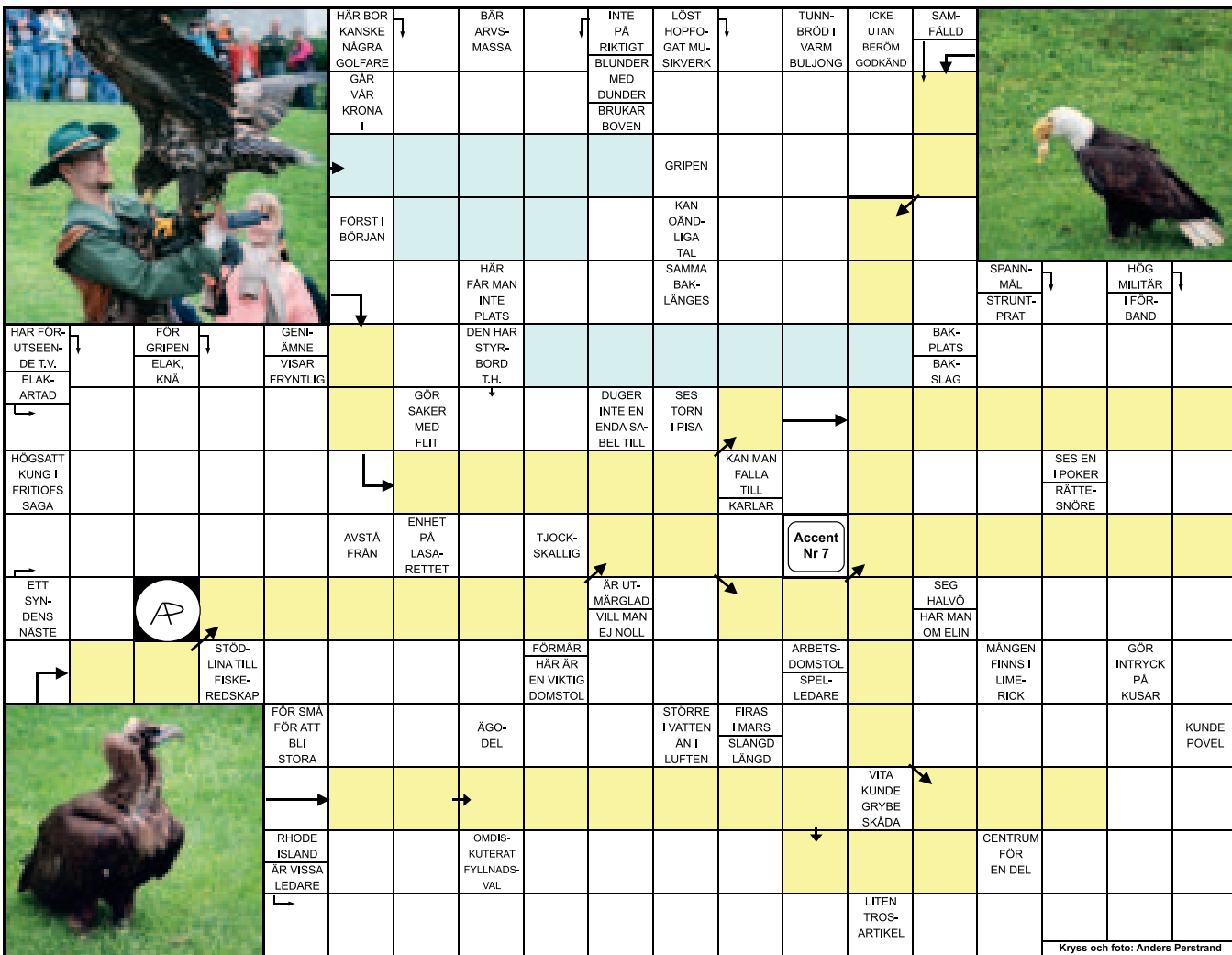
1 Ska vi byta grejer med varann? Södra Sverige, Mölnlycke

1–13 Antilångningsinsatsen Tänk om, inför Lucia

1–8/1 2012 Vit Jul-kampanjen (www.vitjul.se)

2–4 Utbildning i IOGT-NTO:s portal för engagemang, Saltsjö-Boo

16 Accent nr 10 kommer ut

SKICKA IN OCH VINN!

Miljonlotter i potten. Tre lotter vinner förstapristagaren, en lott vardera får de tio som därefter har tur i dragningen. Skicka in lösningen till Accent, Box 128 25, 112 97 Stockholm, senast 14 oktober 2011. Märk kuvertet Kryss 7/2011.

NAMN

ADRESS

POSTADDRESS _____

VINNARE NR 5 2011

Första pris, tre Miljonlotter: **Eivor Johansson, Växjö.**

Sidovinster, varsin Miljonlott: **Elsy Danielsson**, Sunne; **Anita Gustafsson**, Vingåker; **Gösta Wigersand**, Bollnäs; **Edith Löfqvist**, Vilhelmina; **Gunvor Willmer**, Borlänge; **Kaj Johansson**, Moheda; **Ann Britt Andersson**, Storvik; **Enar Stenström**, Lessebo; **Sune Eriksson**, Bjästa; **Barbro Carl**, Skellefteå. **Accent gratulerar!**

LÖSNING NR 5 2011

Accent-kryss nr 5-2011 Lösning							N		T												
							F	E	J											A	T
								V	A											N	A
							K	Ö												T	
						O		S	I	K											
↓		P			↓	B	O	N	N	I	E	R		Ä			A				
S	O	L	I	G	A	→	S	O	M	M	A	R	M	I	N	N	E	N			
	M	A			Ä	R	A	T		L		F	A	N	T	A	S	I	A		
D	E	T	→	V	A	R	→	B	Ä	T	T	R	E	→	F	Ö	R	R			
	L	O		L	↓	D	Ä		R	O	P	A		A	S	K	E	N			
R	O	N	N	E	↓	B	Y		B	A	R	R		I	L		A	R	I		
	D	I	I		A		K	Y	R	K	O	G	A	T	A		E	A			
F	I	S	K	A	R	N	A		E		V	A	N	A	D	I	S				
	S	K	O	S	N	Ö	R	E	N	A		D		I	A	S	O	N			
	K	A	N	A	↓	S	O	M	→	B	A	D	A	R			A	R	T		

Världens Barn

Radiohjälpen 90 1950-6

Läs mer om Världens Barn på varldensbarn.se

**Var med i årets
största insamlingsfest
lördag 8 och 15 oktober
Gör som 45 000 andra,
ge en timma av din tid
till Världens Barn!**

**Mejla frivillig@varldensbarn.se och berätta om
du vill vara med och samla in pengar på din ort
eller ring 031- 88 75 40/41**

Posttidning B

Accent, Box 12825

112 97 Stockholm

Spara pengar enkelt på din bil!

Att vara medlem i IOGT-NTO har sina fördelar. Du har till exempel 10 % lägre pris på dina försäkringar hos SalusAnsvar än den som inte är medlem. En "genomsnittskund" med en Bil- och Villaförsäkring har en totalpremie på ca 8 000 kr/år. Genom ditt medlemskap sparar du då ca 800 kr som du kan göra något roligare för.

Kontakta oss för en prisuppgift för just din bil!

Gå in på www.salusansvar.se/iogtnto
eller ring **0200-87 60 50**. Välkommen!

SalusAnsvar har under nästan 80 år haft förtroendet att få samarbeta med nykterhetsrörelsen. Vi har under hela tiden stött det ständigt pågående arbetet inom alkohol- och narkotikafrågor.

i samarbete med

SALUSANSVAR